

Cirkevná spojená škola, Okružná 2062/25,
Dolný Kubín

Základná škola s materskou školou
Andreja Radlinského

Okružná 2062/25, 026 01 Dolný Kubín

Tel.: 0911 876 026, e-mail: radlinskeho@radlinskeho.sk

www.radlinskeho.sk, facebook.com/radlinskeho/

Inovovaný školský vzdelávací program

Učíme pre život
pre 1. a 2. stupeň ZŠ – ISCED 1, ISCED 2A

Inovovaný školský vzdelávací program
(ďalej len iŠkVP)
Základnej školy s materskou školou Andreja Radlinského

„VYCHOVÁVAME VŠETKÝM, ČÍM SME A ČO ROBÍME“
A. L. Radlinský

Inovovaný školský vzdelávací program pre 1.stupeň ZŠ	Inovovaný školský vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ
Inovovaný vzdelávací program ISCED 1 ☐ primárne vzdelávanie Dĺžka vzdelávania – 4 roky	Inovovaný vzdelávací program ISCED 2 ☐ nižšie sekundárne vzdelanie Dĺžka vzdelávania – 5 rokov
Vyučovacia jazyk – slovenský	
Forma vzdelávania – denná	
Druh školy – cirkevná	

Predkladateľ:	
Názov školy:	Cirkevná spojená škola, Okružná 2062/25, Dolný Kubín
Adresa:	Okružná 2062/25, 026 01 Dolný Kubín
Riaditeľ školy:	Mgr. Ľudovít Mačor
IČO:	42071399
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Jana Mešková, Mgr. Jana Lonská
Kontakt	+421(0)911 876 026

Zriaďovateľ:	
Adresa:	Rímskokatolícka Cirkev – Biskupstvo Spišské Podhradie Spišské Podhradie Spišská Kapitula č. 13
Kontakt:	Telefón/fax: 053 41 941 76 , E-mail: dsu@kapitula.sk
Platnosť dokumentu od:	31.08.2023

.....
podpis riaditeľa školy

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy
Platnosť ŠkVP od Revidovanie	01. 09. 2015	
	25. 08. 2016	Veľkosť školy (I.1) Charakteristika žiakov (I.2) Charakteristika pedagog. zboru (I.3) Materiálno–technické a priestorové podmienky školy (I.7) Zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami (II.6) Rámcový učebný plán (IV.)
	30. 08. 2017	Veľkosť školy (I.1) Charakteristika žiakov (I.2) Charakteristika pedagog. zboru (I.3) Organizácia prijímacieho konania (I.4) Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi(I.6) Škola ako životný priestor (I.10) Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami (II.6) Rámcový učebný plán (IV.)
	30. 08. 2018	Veľkosť školy (I.1) Charakteristika pedagog. zboru (I.3) Materiálno–technické a priestorové podmienky školy (I.7) Personálne zabezpečenie (I.8) Škola ako životný priestor (I.10) Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami (II.6) Začlenenie prierezových tém (II.7) Organizácia vyučovania (II.8) Rámcový učebný plán (IV.)
	28. 08. 2019	Veľkosť školy (I.1) Charakteristika pedagog. zboru (I.3) Projekty (I.5) Materiálno–technické a priestorové podmienky školy (I.7) Personálne zabezpečenie (I.8) Požiadavky na vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov(I.9) Škola ako životný priestor (I.10) Zameranie školy (II.2) Profil absolventa (II.4) Vzdelávacie stratégie (II.5) Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami (II.6) Organizácia vyučovania (II.8) Rámcový učebný plán (IV.)

	28. 08. 2020	<p>Charakteristika pedagog. zboru (I.3)</p> <p>Projekty (I.5)</p> <p>Materiálno–technické a priestorové podmienky školy (I.7)</p> <p>Personálne zabezpečenie (I.8)</p> <p>Požiadavky na vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov(I.9)</p> <p>Škola ako životný priestor (I.10)</p> <p>Organizácia vyučovania (II.8)</p>
	31. 08. 2021	<p>Veľkosť školy (I.1)</p> <p>Charakteristika pedagog. zboru (I.3)</p> <p>Projekty (I.5)</p> <p>Materiálno–technické a priestorové podmienky školy (I.7)</p> <p>Požiadavky na vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov (I.9)</p> <p>Škola ako životný priestor (I.10)</p> <p>Začlenenie prierezových tém (II.7)</p> <p>Organizácia vyučovania (II.8)</p> <p>Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov (III.1)</p> <p>Inovované učebné plány (IV.)</p> <p>Inovované učebné osnovy (V.)</p>
	31. 08. 2022	<p>Veľkosť školy (I.1)</p> <p>Charakteristika žiakov (I.2)</p> <p>Charakteristika pedagog. zboru (I.3)</p> <p>Škola ako životný priestor (I.8)</p> <p>Forma výchovy a vzdelávania (II.2)</p> <p>Vyučovací jazyk (II.3)</p> <p>Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka (II.6)</p> <p>Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania (II.9)</p> <p>Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov (II.10)</p> <p>Organizácia vyučovania (II.12)</p> <p>Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov (III.1)</p> <p>Inovované učebné plány (IV.)</p> <p>Inovované učebné osnovy (VI.)</p>
	31.08.2023	<p>Veľkosť školy (I.1)</p> <p>Charakteristika žiakov (I.2)</p> <p>Charakteristika pedagog. zboru (I.3)</p> <p>Charakteristika inovovaného školského vzdelávacieho programu (II. 12)</p>

OBSAH:

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy
2. Charakteristika žiakov
3. Charakteristika pedagogického zboru
4. Organizácia prijímacieho konania
5. Dlhodobé projekty
6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi
7. Požiadavky na vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov
8. Škola ako životný priestor

II. Charakteristika inovovaného školského vzdelávacieho programu

1. Ciele výchovy a vzdelávania
2. Forma výchovy a vzdelávania
3. Vyučovací jazyk
4. Zameranie školy
5. Stupeň vzdelania
6. Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka
7. Profil absolventa
8. Vzdelávacie stratégie
9. Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania
10. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov
11. Začlenenie prierezových tém
12. Organizácia vyučovania

III. Vnútroň systém kontroly a hodnotenia

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

- IV. Inovované učebné plány**
- V. Inovované učebné osnovy**

Prílohy – inovované učebné osnovy

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Základná škola Andreja Radlinského, Okružná 2062/25, Dolný Kubín, bola zriadená ako cirkevná škola z iniciatívy rodičov, ktorí týmto spôsobom chceli pre svoje deti zabezpečiť kvalitnú výchovu a vzdelávanie v súlade s ich mravným a náboženským presvedčením. Zriaďovateľ Biskupský úrad v Spišskom Podhradí vydal dňa 24. 10. 1991 pod č. 2232/91 Zriaďovaciu listinu s úradným názvom ZŠ A. Radlinského v Dolnom Kubíne. 1. 11. 2001 bolo vydané zriaďovateľom Rozhodnutie o doplnení a zmene zriaďovacej listiny č. 2232/91 listinou č. 2524/2001.

Cirkevná spojená škola, Okružná 2062/25, 026 01 Dolný Kubín bola zriadená podľa zriaďovacej listiny zo dňa 22. 12. 2009, s platnosťou od 1. 1. 2010 s týmito zložkami:

- Základná škola s materskou školou, Andreja Radlinského, Okružná 2062/25, Dolný Kubín
- Cirkevné gymnázium, Andreja Radlinského, Okružná 2062/25, Dolný Kubín

Súčasťou školy sú školské zariadenia:

- Školský klub detí, Okružná 2062/25, Dolný Kubín ako súčasť Cirkevnej spojenej školy Okružná 2062/25, Dolný Kubín
- Školská jedáleň, Okružná 2062/25, Dolný Kubín ako súčasť Cirkevnej spojenej školy Okružná 2062/25, Dolný Kubín
- Školské stredisko záujmovej činnosti Okružná 2062/25, Dolný Kubín ako súčasť Cirkevnej spojenej školy Okružná 2062/25, Dolný Kubín, ktoré sa dodatkom č. 1 k zriaďovacej listine zo dňa 22. 12. 2009 mení na Centrum voľného času, Okružná 2062/25, Dolný Kubín ako súčasť Cirkevnej spojenej školy Okružná 2062/25, Dolný Kubín. Platnosť od 1. 1. 2013.

Škola bola zaradená do siete škôl a školských zariadení rozhodnutím Ministerstva školstva Slovenskej republiky – sekcia regionálneho školstva podľa § 14 ods. 6 písm. b) a v súlade s § 20 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako príslušný orgán prerokoval žiadosť účastníka konania Rímskokatolíckej cirkvi, Biskupstva Spišské Podhradie, Spišská Kapitula 9, Spišské Podhradie, zastúpené biskupom Mons. Prof. ThDr. Františkom Tondrom o zaradenie Cirkevnej spojenej školy Okružná 2062/25, Dolný Kubín do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky.

Po získaní potrebných dokladov podľa § 32 a v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Cirkevná spojená škola, Okružná 2062/25, Dolný Kubín na základe uvedenej zriaďovacej listiny vystupuje vo svojom mene a má zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov a vyššie menovaných zákonov.

Cirkevná spojená škola, Okružná 2062/25, 026 01 Dolný Kubín hospodári ako nezisková účtovná jednotka s právnou subjektivitou, napojená na plné krytie rozpočtu štátom.

Názov a adresa subjektov, ktoré sú súčasťou školy:

Školský klub detí, Okružná 2062/25, Dolný Kubín ako súčasť Cirkevnej spojenej školy Okružná 2062/25, Dolný Kubín

Školská jedáleň, Okružná 2062/25, Dolný Kubín ako súčasť Cirkevnej spojenej školy Okružná 2062/25, Dolný Kubín

Školské stredisko záujmovej činnosti Okružná 2062/25, Dolný Kubín ako súčasť Cirkevnej spojenej školy Okružná 2062/25, Dolný Kubín, ktoré sa dodatkom č. 1 k zriaďovacej listine zo dňa 22. 12. 2009 mení na Centrum voľného času, Okružná 2062/25, Dolný Kubín ako súčasť Cirkevnej spojenej školy Okružná 2062/25, Dolný Kubín. Platnosť od 1. 1. 2013.

vyučovací jazyk: slovenský

forma hospodárenia: nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby

predmet činnosti: vzdelávanie chlapcov a dievčat

označenie štatutárneho orgánu: riaditeľ školy, ktorého do funkcie vymenúva a z funkcie odvoláva spišský diecézny biskup.

vymedzenie majetku: škola hospodári s majetkom, ktorý jej bol odovzdaný do správy v zmysle príslušných právnych predpisov a s majetkom nadobudnutým z prostriedkov vlastného rozpočtu.

určenie času, na ktorý sa škola zriaďuje: neurčitá doba

dátum a číslo rozhodnutia ministerstva o zaradení do siete škôl a školských zariadení:

- **škola: Rozhodnutie Ministerstva školstva SR č. CD-2009-28642/39368-40:916 zo dňa 14. decembra 2009**
- **školský klub detí: Rozhodnutie Ministerstva školstva SR č. CD-2009-28642/39368-40:916/ŠKD zo dňa 14. decembra 2009**
- **školské stredisko záujmovej činnosti: Rozhodnutie Ministerstva školstva SR č. CD-2009-28642/39368-40:916/ŠSZČ zo dňa 14. decembra 2009, ktoré sa dodatkom č. 1 k zriaďovacej listine zo dňa 22. 12. 2009 mení na Centrum voľného času, Okružná 2062/25, Dolný Kubín ako súčasť Cirkevnej spojenej školy Okružná 2062/25, Dolný Kubín. Platnosť od 1. 1. 2013.**

Spojená škola (ďalej len CSŠ) je výchovno-vzdelávacím zariadením.

Predmetom činnosti CSŠ je výchovno-vzdelávacia činnosť pre predprimárne, primárne, nižšie sekundárne a vyššie sekundárne vzdelávanie žiakov, konzumácia a odbyt jedál a nápojov pre žiakov, zamestnancov a iných stravníkov.

CSŠ bolo pridelené identifikačné číslo organizácie 42077399.

Tento organizačný poriadok je základnou internou organizačnou normou CSŠ, určuje organizačnú štruktúru, vymedzuje činnosť a zodpovednosť vedúcich zamestnancov, je vydaný v súlade s § 3 ods. 2 vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 244/2011 Z. z. a vyhlášky MŠ SR č. 282/2009 o stredných školách.

Organizačný poriadok upravuje vnútornú organizáciu CSŠ, oblasť jej riadenia a činnosti, del'bu práce a pôsobnosť jednotlivých úsekov.

CSŠ je právnická osoba, v právnych vzťahoch vystupuje vo svojom mene a má zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov. Svoju činnosť finančne zabezpečuje

samostatne na základe rozpočtu pre prenesené kompetencie, rozpočtu pre originálne kompetencie, doplnkových a vlastných mimorozpočtových zdrojov.

Súčasťou CSS je školský klub detí, centrum voľného času a školská jedáleň.

Sídлом Cirkevnej spojenej školy je Okružná 2062/25, 026 01 Dolný Kubín, CSS a jej súčasťou riadi riaditeľ školy, ktorého vymenúva a odvoláva na návrh Rady školy zriaďovateľ.

Z programu školy:

„Vychovávame všetkým, čím sme a čo robíme.“

Presvedčení o hodnote a jedinečnosti človeka, vedení dôverou a nádejou chceme:

- prijať každého s úctou a láskou, ísť mu v ústrety,
- sprostredkovať mu tak hodnoty kresťanské, dobro a poznanie, ako aj vedomosti a zručnosti,
- učiť ho rozvíjať svoje schopnosti, zručnosti, záujmy, prijať svoje dary a obmedzenia,
- viesť ho žiť ohľaduplne v spoločenstve a prispieť k atmosfére, v ktorej je možný spoločný rast.

„Tým, čo nám boli zverení, chceme pomôcť, aby sa ich život vydaril, priviesť ich k živej viere v Boha, ktorý nám v Ježišovi Kristovi ukázal cestu.“

Základná škola s materskou školou, Okružná 2062/25, Dolný Kubín je plnoorganizovanou školou. V súčasnosti jedinou cirkevnou školou v meste, má 17 tried. Školský klub detí tvorí 5 oddelení. Navštevuje ju v priemere 350 žiakov. Člení sa na prvý a druhý stupeň. Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy tvorí prvý až štvrtý ročník, nižšie sekundárne vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy tvorí piaty až deviaty ročník.

V tomto školskom roku je na I. stupni zriadených 7 tried. V prvom, druhom a štvrtom ročníku máme zriadené po dve triedy a v treťom ročníku 1 triedu. Na II. stupni vyučovací proces prebieha v 9 triedach. Z toho v piatom, šiestom, siedmom a ôsmom aj deviatom ročníku máme zriadené po dve triedy.

Škola ponúka na vyučovanie dve počítačové učebne, jazykovú učebňu, učebňu využívanú na hodinách chémie, biológie a fyziky, učebňu hudobnej výchovy, telocvičňu, školské dielne a žiacku knižnicu, kuchynku, workoutové ihrisko, klubovňa pre žiakov, dve letné triedy, školský pozemok a átrium. V priestoroch školy sa nachádza aj kaplnka a školská jedáleň. Škola sa nachádza v okrajovej časti mesta Dolný Kubín. Školský areál je ohradený,

má vlastné trávnaté ihrisko s atletickou dráhou a doskočiskom, k dispozícii sú aj tenisové kurty a volejbalové ihrisko, nesusedí priamo s hlavnou cestnou komunikáciou, a preto výchovno-vzdelávacia činnosť školy nie je rušená a je bezpečná.

2. Charakteristika žiakov

Kapacita školy je približne 500 žiakov. V škole sa vzdelávajú najmä žiaci s katolíckych rodín z Dolnom Kubína a blízkeho okolia. Škola vzdeláva 37 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Zdravotne znevýhodnených (s vývinovými poruchami učenia, poruchami aktivity a pozornosti, narušenou komunikačnou schopnosťou, s telesným postihnutím) je so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je. Sú integrovaní v bežných triedach. Pri ich výchove a vzdelávaní rešpektujeme ich oslabenia alebo nadanie. Dodržiavame usmernenia pre prácu s nimi. Všetci integrovaní žiaci postupujú podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Vyučujúci úzko spolupracujú s triednymi vyučujúcimi, rodičmi, výchovnou poradkyňou a školskou špeciálnou pedagógičkou a postupujú v súlade s odporúčaniami zariadení poradenstva a prevencie. Školu navštevujú aj deti cudzincov – z Ukrajiny.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Vedenie školy pracuje v zložení riaditeľ a pedagogický zástupca riaditeľa. Chod školy ovplyvňuje aj rozšírené vedenie školy, ktoré pracuje v zložení – riaditeľ, zástupca riaditeľa za ZŠ, zástupca riaditeľa MŠ, zástupca riaditeľa za gymnázium, vedúca CVC, vedúca ŠKD, vedúca MZ, vedúci PK, vedúca ŠJ. Stretáva sa podľa potreby. **V škole je úplne kvalifikovaný pedagogický zbor.** Výchovno-vzdelávací proces zabezpečuje približne 35 pedagogických zamestnancov, 5 vychovávateľa ŠKD, 2 špeciálni pedagógovia, 1 výchovný poradca. Súčasťou pedagogického zboru je aj kňaz, ktorý okrem vyučovania pôsobí ako školský kaplán.

Poradnými orgánmi riaditeľa sú pedagogická rada, metodické združenia a predmetové komisie. Členmi pedagogickej rady sú všetci pedagogickí zamestnanci školy, ktorí organizujú výchovno – vzdelávací proces, plánujú ho a takisto ho vyhodnocujú. Tiež riadia

svoj osobnostný a vzdelanostný sebarozvoj, najmä mladší učitelia sa vzdelávajú a spolupracujú so staršími. Tým všetci pedagogickí zamestnanci spoluutvárajú kooperatívne pracovné prostredie. Dôležité je, že operatívne riešia pracovné problémy, poskytujú odbornú pomoc žiakom a rodičom. Vytvárajú predpoklady pre kvalitne fungujúce a motivované spolupracujúce spoločenstvo v škole.

Výchovno-vzdelávací proces zabezpečuje skúsený kvalifikovaný kolektív učiteľov a vychovávateľov, čo sa prejavuje veľmi dobrými výchovno-vzdelávacími výsledkami vo vyučovacom procese i v mimoškolskej záujmovej činnosti. Pedagógovia sú sústredení v predmetových komisiách a metodickom združení. Predmetové komisie a metodické združenia sa stali miestom, kde sa učitelia informujú o nových formách a metódach práce, inšpirujú sa, prezentujú projekty, ktorých cieľom je modernizácia vyučovacieho procesu. Významnou je aj práca výchovného poradcu na našej škole, ktorého úlohou je sprostredkovať žiakom a ich zákonným zástupcom pedagogické, psychologické, sociálne, psychoterapeutické a iné služby, ktoré výchovný poradca koordinuje s triednymi učiteľmi. Spolupracuje s odbornými zamestnancami poradenských zariadení. Na škole veľmi dobre pracujú koordinátori pre environmentálnu výchovu a koordinátor primárnej prevencie. K špecializovaným funkciám učiteľov patria vedúci metodického združenia pre (1.-4.ročník), vedúci predmetových komisií spoločenskovedných predmetov, jazykov a prírodovedných predmetov.

Nemalou mierou vedenie školy pomáha pedagogickým zamestnancom vytvárať podmienky pre ich osobnostný a odborný rast.

Environmentálnej problematike sa na škole venuje koordinátor pre environmentálnu výchovu. V škole pôsobia koordinátori školského vzdelávacieho programu, taktiež koordinátor koncepcie primárnej prevencie protidrogových závislostí a sociálno-patologických javov, ktorého úlohou je navrhovať a koordinovať preventívne opatrenia školy. Na škole pôsobia aj koordinátor školy podporujúcej zdravie, koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu, koordinátor finančnej gramotnosti a koordinátor čitateľskej gramotnosti. Každým rokom sa mení počet vyučujúcich, ale priemerný počet učiteľov, potrebných na výchovu a vzdelávanie vzhľadom na veľkosť školy, je 46 pedagógov. V školskom roku 2023/2024 bude vzdelávať žiakov 46 kvalifikovaných pedagógov, z toho: 35 učiteľov, 5 vychovávateľiek, 2 špeciálne pedagogičky a 4 asistenti učiteľa. V kolektíve prevládajú ženy. Niektorí pedagógovia pôsobia aj ako vedúci záujmových útvarov. Vedenie

školy sa snaží zvyšovať odbornosť pedagogického zboru a poskytuje všetkým zamestnancom možnosť systematického vzdelávania sa. Vzdelávanie pedagogických zamestnancov sa realizuje podľa Ročného plánu vzdelávania pedagogických zamestnancov, ktorý vydáva riaditeľ školy a ktorý sa každý rok aktualizuje. Zamestnanci sa zúčastňujú vzdelávacích aktivít (prezenčne, online alebo kombinovane v závislosti od situácie súvisiacej s mimoriadnymi opatreniami) aj mimo ročného plánu vzdelávania, predovšetkým účasťou na ďalších vzdelávacích podujatiach. organizovaných Metodicko–pedagogickým centrom v Žiline.

4. Organizácia prijímacieho konania

Škola nemá špecifické požiadavky na prijatie žiaka do jednotlivých ročníkov. Okrem žiakov Dolného Kubína môžu plniť povinnú školskú dochádzku v tejto škole aj žiaci , ktorí bývajú mimo mesta, na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka. Žiadosť o prijatie je zverejnená na webovej stránke školy. Na webovej stránke školy je zároveň aj elektronická prihláška k prihláseniu žiaka do školy. Nesmie sa však narušiť povolený maximálny počet žiakov v triede príslušného ročníka.

Zápis do 1. ročníka sa v tomto školskom roku uskutočnil v termíne od 1. apríla do 30. apríla 2023. Slávnostný zápis do 1. ročníka v prípade priaznivej epidemiologickej situácie prebieha vždy v priestoroch školy. Presný dátum a čas slávnostného zápisu je stále včas zverejnený na webovej stránke školy, oznámený v miestnych kostoloch. Zodpovedné sú pani učiteľky 1. stupňa, špeciálny pedagóg a riaditeľ školy. Zápis prebieha hravou formou. Zákonný zástupca dieťaťa, ktoré k 1. septembru v danom školskom roku dovŕšilo 6 rokov veku, je povinný sa aj s dieťaťom zúčastniť zápisu. Ak dieťa po dovŕšení 6 roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania rozhodne riaditeľ materskej školy.

Do ostatných ročníkov počas celého roka prijíma riaditeľ školy žiakov po osobnom pohovore overení schopností a zručností žiaka podľa hodnotenia na predchádzajúcej škole a na základe žiadosti rodičov.

5. Projekty

Naša škola sa roky zapája do práce v národných a medzinárodných projektoch. Vynikáme hlavne prácou v oblasti informačných komunikačných technológií – v minulosti Infovek, Otvorená škola pre Informatiku, Digitálni Štúrovci, Škola budúcnosti, Digiskola, Samsung School, EDULAB, Planéta vedomostí. Škola spolupracuje s Oravskou knižnicou. Škola spolupracuje s družobnou školou v Limanovej v Poľsku, na jeseň 2016 sme začali spoluprácu so školou NMS Ranshofen, v Braunau am Inn-Ranshofen v Rakúsku, Pásztorvölgyi Általános Iskola És Gimnázium, Eger, Spojená škola sv. Vincenta de Paul Bratislava, Gimnazjum nr 5 im. Św. Jana Kantego w Przemyślu. Od roku 2014 pracujeme v projekte Erasmus+, ktorý sa svojimi aktivitami týka aj ZŠ. V súčasnosti ide o projekt Naše vedecké digitálne laboratórium. Cirkevná spojená škola (aj zložka ZŠ) vyvíja aktivity aj v rámci projektu eTwinning (partnerstvá škôl. 2014 - SPOZNÁVAME SA NAVZÁJOM, žiaci 4. ročníka ZŠ, v súčasnosti 2016 - rozbiehame projekt so školou NMS Ranshofen, venovaný ľudským právam prostredníctvom umenia s témou „kontrasty“.

Zapojili sme sa do projektov, ktorými postupne dopĺňame a obmieňame pomôcky a renovujeme priestory, inovujeme materiálne technické zabezpečenie školy.

Zveľaďujeme

a upravujeme ihriská, oddychové zóny v interiéri aj exteriéri. Zabezpečujeme odbornú pomoc a asistenciu žiakom.

Výzva „Spolu úspešnejší“ a „Spolu múdrejší“

Stop šikane!

iROP – Budovanie technického vybavenia učební

Erasmus+ Svadobné tradície, Kultúrne povedomie

Erasmus+ Our Digital Science Lab

Pomáhajúce profesie edukácií detí a žiakov II

Zvyšovanie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ s využitím elektronického testovania

„Rekonštrukcia CSS D.K. spojená so zlepšením energetickej hospodárnosti budovy a vybavením interiéru“.

Letná škola

Prázdninové všeličo – mesto D. Kubín

Workoutové ihrisko – Nadácia ČSOB

Renovabis, NDBA Cup

IT akadémia

Starší mladším tvoríme komunitu – Nadácia Ogange

Nadácia Pontis Telekom – ENTER

INTERREG SR –ČR 2022/2023 – certifikáty

Školský digitálny koordinátor – rozvoj digitálnych zručností pedagógov

Projekt MŠVV a Š SR

Nadácia Kia – Motors Slovakia - vzdelávanie učiteľov

Získavanie ECDL certifikátov pre učiteľov a starších žiakov

Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu (skrátane DofE)

6. Spolupráca školy s rodičmi a inými subjektmi

Počas celého školského roka je škola otvorená širokej rodičovskej verejnosti. Cieľom spolupráce školy s rodičmi je zapájanie rodičov do života školy, snaha vzbudiť záujem rodičov o prácu ich detí v škole, prekonať bariéru medzi rodičmi a učiteľmi. Ku formám, ktoré smerujú k dosiahnutiu týchto cieľov, patria už niekoľko rokov osvedčené akcie a podujatia:

- **Slávnostné otvorenie školského roka**
- **Zápis žiakov do 1. ročníka**
- **Vnúčatá starým rodičom**
- **Ples školy**
- **Vianočná akadémia**
- **Slávnostná koncoročná akadémia**
- **Šarkaniáda**
- **Deň matiek**
- **MDD**

Neustále skvalitňujeme spoluprácu školy a rodiny, vzbudzovaním záujmu rodičov o zlepšenie výchovno-vzdelávacích výsledkov, prehľbovaním vzájomnej dôvery a komunikácie.

Spoločenstvo rodičov je zostavené z dvoch dôverníkov z každej triedy. Zasadá štyrikrát ročne, prípadne podľa potreby. Plenárne Spoločenstvo rodičov sa koná raz ročne, triedne spoločenstvá minimálne dvakrát. Konzultačné dni sú raz mesačne.

Rada školy má 11 členov, ktorí pracujú v zložení – 2 zástupcovia pedagogických zamestnancov, 1 nepedagogický zamestnanec, 3 zástupcovia rodičov, 1 zástupca žiakov a 4 delegovaní zástupcovia zriaďovateľa. Vyjadrujú sa k pedagogicko-organizačnému a materiálnemu zabezpečeniu výchovno-vzdelávacieho procesu, k hospodárskej činnosti školy. Ich práca vyplýva z každodenných potrieb života školy. Stretnutia bývajú 4x ročne, v prípade potreby aj častejšie.

Spolupráca školy a rodiny je založená na vzájomnom rešpektovaní a dôvere. Tento princíp je výsledkom viacročného snaženia a je pre obe strany prínosom. Škola plne využíva celý svoj pedagogický potenciál na komplexné zabezpečenie čo najlepšej úrovne výchovnovzdelávacieho procesu. Rodičia sú s takýmto prístupom školy spokojní. Dôkazom dobrej spolupráce medzi školou a rodičmi je vytvorenie rady školy, ktorá je iniciatívnym a poradným samosprávnym orgánom, ktorý vyjadruje a presadzuje záujmy rodičov, pedagogických a ostatných zamestnancov školy a žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania. Rada školy rieši závažné skutočnosti, ktoré sa vzťahujú k práci školy. Rodič môže kedykoľvek dostať v škole potrebné informácie o práci svojho dieťaťa.

V prípade potreby škola poskytne rodičovi odborné konzultácie bezodkladne. Z klasických foriem spolupráce sa plne využívajú konzultácie rodičov s vyučujúcim, triednym učiteľom, výchovným poradcom, vychovávateľkou ŠKD, vedúcimi záujmových útvarov ako aj s členmi vedenia školy. Schôdze ZRŠ sa organizujú spravidla 3 – 4-krát v jednom školskom roku, resp. ďalšie zasadnutia sa konajú operatívne podľa potreby. Na zvolanie dávajú podnet rodičia alebo triedny učiteľ. Rodičia prostredníctvom triedneho učiteľa alebo výchovného poradcu majú dostupnú poradenskú a diagnostickú službu v CPPPaP v Dolnom Kubíne. Už tradične sa rodičia v rámci spolupráce so školou podieľajú na organizácii a zúčastňujú sa akcií, ako sú: poznávacie exkurzie, dni otvorených dverí, celoškolský zber papiera a šatstva, škola v prírode, školské výlety. Spoluprácu školy a rodiny možno hodnotiť z pohľadu uplynulého obdobia ako veľmi dobrú. Do budúca je možné naďalej spoločne skvalitňovať prácu v oblasti propagácie školy na verejnosti, účasti žiakov na netradičných projektoch, športových súťažiach ako aj v oblasti získavania rodičov pre aktivity v záujmovej činnosti žiakov.

Škola výborne spolupracuje s CPPPaP Dolný Kubín, ŠPP Námestovo. Študenti Katolíckej univerzity z Ružomberka vykonávajú v našej škole povinnú prax. Spolupráca

s Farským úradom v Dolnom Kubíne, Políciou, Hasičmi, MŠ v Dolnom Kubíne, Zdravotnou školou – Dolný Kubín, Saleziánskym centrom, Oravskou galériou, OKS Dolný Kubín a s MsKS v Dolnom Kubíne.

7. Požiadavky na vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Škola v súlade s príslušnými legislatívnymi opatreniami zapája a podporuje vzdelávanie svojich pedagogických zamestnancov. Za týmto účelom riaditeľ školy vydáva ročný plán vzdelávania pedagogických zamestnancov. Ročný plán vzdelávania možno počas jeho platnosti dopĺňať a meniť v súlade s aktuálnymi možnosťami a potrebami školy. Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov je sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti.

Vzdelávanie zamestnancov upravuje zákon 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2019-138#f5032021>

Absolvovaním jednotlivých druhov vzdelávania pedagogický alebo odborný zamestnanec splní požiadavky na zaradenie do príslušného kariérového stupňa alebo kariérovej pozície a súčasne aktualizuje alebo inovuje svoje profesijné kompetencie.

Vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov sa organizuje ako:

- a) kvalifikačné vzdelávanie,
- b) funkčné vzdelávanie,
- c) špecializačné vzdelávanie,
- d) adaptačné vzdelávanie,
- e) predatestačné vzdelávanie,
- f) inovačné vzdelávanie,
- g) aktualizácie vzdelávanie.

Kvalifikačné vzdelávanie

Cieľom kvalifikačného vzdelávania je získanie vzdelania, ktorým pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec v príslušnom stupni vyžadovaného vzdelania získa kvalifikačný predpoklad na výkon pracovnej činnosti

- a) v príslušnej kategórii a podkategórii pedagogického zamestnanca,
- b) v ďalšej kategórii pedagogického zamestnanca,
- c) vyučovaním ďalších aprobačných predmetov,
- d) v ďalšej podkategórii kategórie učiteľ,
- e) v príslušnej kategórii odborného zamestnanca, ak ide o vzdelávanie pedagogického zamestnanca s najmenej vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa,
- f) v ďalšej kategórii odborného zamestnanca,
- g) v triedach a školách pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Kvalifikačné vzdelávanie podľa písm. a) a b) sa organizuje ako doplnujúce pedagogické štúdium, ktorého cieľom je získanie kvalifikačného predpokladu na výkon pracovnej činnosti v kategórii učiteľ, vychovávateľ, majster odbornej výchovy, školský tréner a pedagogický asistent.

Kvalifikačné vzdelávanie podľa písm. c) až f) sa organizuje ako rozširujúce štúdium. Úspešné absolvovanie kvalifikačného vzdelávania nenahrádza získanie vyžadovaného stupňa vzdelania.

Funkčné vzdelávanie

Cieľom funkčného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií na výkon funkcie riaditeľa a na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca a vedúceho odborného zamestnanca.

Funkčné vzdelávanie sa organizuje v rozsahu najmenej 220 hodín (pozostáva zo základného programu funkčného vzdelávania v rozsahu najmenej 70 hodín a rozširujúceho programu funkčného vzdelávania v rozsahu najmenej 150 hodín.) ako schválený program funkčného vzdelávania. Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec získa profesijné kompetencie vyžadované na výkon riadiacich činností absolvovaním základného modulu a všetkých rozširujúcich modulov funkčného vzdelávania.

Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec absolvuje základný program pred začiatkom výkonu činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca alebo vedúceho odborného zamestnanca. Vedúci pedagogický zamestnanec alebo vedúci odborný zamestnanec okrem riaditeľa absolvuje rozširujúci program do piatich rokov od začiatku výkonu činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca alebo vedúceho odborného

zamestnanca. Riaditeľ absolvuje rozširujúci program pred začiatkom výkonu funkcie riaditeľa v druhom funkčnom období.

Absolvovanie funkčného vzdelávania sa nevyžaduje, ak ide o riaditeľa, vedúceho pedagogického zamestnanca alebo vedúceho odborného zamestnanca, ktorý získal najmenej vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v študijnom programe zameranom na manažment výchovy a vzdelávania.

Špecializačné vzdelávanie

Cieľom špecializačného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií potrebných na výkon špecializovaných činností. Špecializačné vzdelávanie sa organizuje ako schválený jednoduchý program špecializačného vzdelávania.

Adaptačné vzdelávanie

Cieľom adaptačného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti v kariérovom stupni samostatný pedagogický zamestnanec a samostatný odborný zamestnanec. Poskytovateľom adaptačného vzdelávania je škola, školské zariadenie, zariadenie sociálnej pomoci a organizácia zriadená ministerstvom školstva. Adaptačné vzdelávanie sa organizuje ako jednoduchý program adaptačného vzdelávania. Program adaptačného vzdelávania schvaľuje riaditeľ alebo štatutárny zástupca organizácie zriadenej ministerstvom školstva. Odborným garantom adaptačného vzdelávania je riaditeľ. Začínajúceho pedagogického zamestnanca a začínajúceho odborného zamestnanca zaradiť riaditeľ do adaptačného vzdelávania najneskôr do piatich dní od vzniku pracovného pomeru. Adaptačné vzdelávanie sa ukončuje na základe odporúčania uvádzajúceho pedagogického zamestnanca pred trojčlennou skúšobnou komisiou podľa programu adaptačného vzdelávania. Členom skúšobnej komisie je uvádzajúci pedagogický zamestnanec alebo uvádzajúci odborný zamestnanec a ďalší pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zaradený najmenej do kariérového stupňa samostatný pedagogický zamestnanec alebo samostatný odborný zamestnanec, ktorého vymenúva riaditeľ. Predsedom skúšobnej komisie je riaditeľ.

Predatestačné vzdelávanie

Cieľom predatestačného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií na zaradenie do vyššieho kariérového stupňa. Predatestačné vzdelávanie sa organizuje v rozsahu najmenej 20 hodín ako schválený jednoduchý program predatestačného vzdelávania alebo v

rozsahu najmenej 40 hodín ako schválený program predatestačného vzdelávania členený na moduly.

Poskytovateľom predatestačného vzdelávania je atestačná organizácia.

Inovačné vzdelávanie

Cieľom inovačného vzdelávania je

- a) prehĺbenie, rozšírenie a inovácia profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii alebo v podkategórii pedagogického zamestnanca alebo v príslušnej kategórii odborného zamestnanca alebo
- b) uplatnenie najnovších poznatkov alebo skúseností z praxe vo výchove a vzdelávaní.

Inovačné vzdelávanie sa organizuje ako jednoduchý program inovačného vzdelávania poskytovaný v rozsahu najmenej 50 hodín.

Aktualizačné vzdelávanie

Cieľom aktualizačného vzdelávania je

- a) udržiavanie alebo obnovovanie profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti,
- b) získanie nových vedomostí a informácií o zmenách v právnych predpisoch, výchovnovzdelávacích programoch, pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii alebo
- c) získanie nových vedomostí a zručností v konkrétnej oblasti pracovnej činnosti.

Aktualizačné vzdelávanie sa organizuje ako schválený jednoduchý program aktualizačného vzdelávania v rozsahu najmenej 10 hodín za školský rok a najviac 24 hodín za školský rok. Škola, školské zariadenie a zariadenie sociálnej pomoci v závislosti od svojich potrieb upraví rozsah aktualizačného vzdelávania vo vnútornom predpise. Odborným garantom aktualizačného vzdelávania je pedagogický zamestnanec školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci s druhou atestáciou. Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci vykonáva lektorskú činnosť v aktualizačnom vzdelávaní súčasne s výkonom pracovnej činnosti. Riaditeľ na požiadanie vydá pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi potvrdenie o aktualizačnom vzdelávaní.

8. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Škola má zriadené a využíva tieto odborné učebne: telocvičňu, posilňovňu, odbornú jazykovú učebňu, biológie, fyziky, tabletovú učebňu, laboratórium chémie, audiovizuálnu učebňu hudobnej výchovy, výpočtovej techniky, školské dielne, školskú knižnicu, kuchynku, zrekonštruovanú kaplnku Jána Pavla II (11. septembra 2015). Odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Vybavenie kabinetov sa postupne dopĺňa, pomôcky sa pravidelne obnovujú. Škola má k dispozícii átrium, veľké školské ihrisko s atletickou dráhou a trávnatou plochou a letnú triedu. Je vypracovaný projekt a vizualizácia pre zmodernizovanie ihriska pre žiakov 1. stupňa a MŠ ale aj veľkého ihriska, ktoré chceme premeniť na polyfunkčné športovisko. V roku 2010 – 2012 prebehol projekt „Rekonštrukcia CSS Dolný Kubín spojená so zlepšením energetickej hospodárnosti budovy a vybavením interiéru“. V roku 2015 prebehla rekonštrukcia WC na chodbe s najväčším počtom tried, pre chlapcov, dievčatá aj pedagógov. Premenili sme ich na moderné. V lete 2016 sme vybudovali v priestore za telocvičňou veľký altánok, ktorý slúži aj ako letná trieda s kapacitou cca 20 žiakov. Priestor využíva aj naše CVC a ŠKD. Vybudovali sme s pomocou rodičov záhradku s bobuľovínami a ovocnými stromami, ako aj jedinečný hotel pre hmyz. Žiaci sa starajú aj o kameninové kvetináče pred školou, ktoré lemujú južnú časť školy. K dispozícii je aj ranný klub. Škola má zabezpečený bezbariérový prístup, výťah, úpravy tried a hygienických zariadení pre potreby žiakov so zdravotným postihnutím. Nachádza sa tu miestnosť riaditeľa, zástupcu, ekonómov, vrátnika-informátora a školníka. Škola disponuje priestormi pre odkladanie odevov a obuvi (šatne), spoločnými priestormi na hygienu žiakov, žiačok, učiteľov a učiteliek vrátane WC. Na jeseň 2016 sme zrekonštruovali aj WC pri telocvični, ktoré sa rovnako stali moderným a dôstojným prostredím. V blízkej dobe plánujeme rekonštrukciu spŕch a ďalších toaliet. Nachádza sa tu jedáleň na spoločné stravovanie. Do roku 2023 sme zmodernizovali učebňu biológie a chémie, dielne a počítačové miestnosti. Vybudovali sme oddychový kútik pre žiakov.

Ciele:

- nákup nových učebných pomôcok
- obnova špecializovaných učební, toaliet, chodieb, priestorov tried, telocvične, školský dvor, ihrisko.
- vytvoriť priestory na vhodnejšie uloženie učebných pomôcok

Škola ako životný priestor

Škola má upravené vonkajšie prostredie prispôsobené pre využívanie Centra voľného času, Školského klubu a hodín telesnej výchovy. Areál školy je vybavený detským ihriskom slúžiacim pre deti z materskej školy.

Popri strategických zámeroch školy je v plnej pozornosti aj skutočnosť, že škola nie je len výchovno – vzdelávacia inštitúcia, ale je to miesto, kde žiak žije a trávi v nej väčšiu časť dňa. Pri tvorbe rozvrhu hodín sa snaží škola dodržiavať psychohygienické zásady, zvonenie je tzv. bezstresové. Do každej činnosti žiaka sa snažíme vnikať postupne, dodržiavame určitý rytmus práce, vedieme žiakov k dodržiavaniu poriadku a systému, dôkladnosti a sústavnosti, učíme ich striedať odpočinok a prácu. Významným prostriedkom na udržanie pracovnej výkonnosti žiakov sú prestávky. Správna organizácia prestávok predpokladá striedanie práce a odpočinku, vhodné stanovenie dĺžky prestávok a náplne tohto odpočinku. Dôležité je stanoviť primeranú dĺžku prestávok, ktoré nemajú byť ani príliš dlhé, ale ani krátke. Malá prestávka trvá 5 - 10 min., veľká prestávka (po 2. vyučovacej hodine) trvá 15 minút. Počas prestávok si týždenníci plnia svoje povinnosti (v triedach sa vetrá, zotiera tabuľa, upravujú lavice, nosia pomôcky a pod.). Je pochopiteľné, že škola sa snaží vytvárať optimálne podmienky pre pobyt žiaka v škole, aby sa cítil čo najlepšie. Chceme na najnižšie možnú mieru zúžiť rozdiel medzi prostredím doma a v škole. V rámci tejto stratégie všetci žiaci našej školy majú nové školské stoly a stoličky. Chodby školy skrášľujú výtvarné práce žiakov, školské žiacke projekty a výherné poháre z rôznych súťaží a olympiád. Nimi zviditeľňujeme úspechy našich žiakov a ich učiteľov. Na chodbách je nová podlahová krytina a boli vytvorené oddychové kútiky s bohatou zeleňou. Všetky učebne a chodby sú ozdobené nástenkami, ktoré majú charakter estetickej výzdoby, vzdelávacích informácií, oznamovacích aktualít ako aj výstav prác žiakov. Prevažnú časť týchto násteniek aktualizujú žiaci. Pravidelne aktualizujeme informácie o aktivitách školy a úspechoch jej žiakov na informačných paneloch, nástenkách, na webovej stránke školy, v školskom časopise Očko, ako aj v miestnej tlači a v médiách. Z vlastných prostriedkov sme na chodbe zriadili oddychovo-relaxačnú zónu s televíziou a otvorenou knižnicou, kde sú k dispozícii žiakom rôzne knižné publikácie. Tento priestor sa využíva nielen v dopoludňajších hodinách, ale často aj pri činnostiach ŠKD.

Veľkým prínosom k správnej výchove prispieva aj školská jedáleň, ktorá ponúka zdravé a kvalitné stravovanie v príjemnom moderne zariadenom prostredí. Snahou školy je

budovanie pozitívnej klímy a priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom i medzi žiakmi a pedagógmi výchovným pôsobením jednak vo výchovnom a vyučovacom procese, počas dozorov cez prestávky, na triednických hodinách ako aj na rôznych akciách školy. Hrdosť na svoju školu pestujeme aj vytvorením vlastnej školskej hymny, ktorej melódiu počuť pri významnejších školských akciách. V duchu novej filozofie školy, ktorej prioritou je vychovávať a vzdelávať ľudí zameraných pre vzdelanie, umenie a šport – bolo vytvorené nové logo školy pri príležitosti 30. výročia školy.

Ciele:

- obnova zariadenia zborovne
- obnova a modernizácia zariadenia tried a kabinetov
- vybaviť areál ešte rýchlejšim a kvalitnejším internetovým optickým a následne aj wifi pripojením. Zo súčasných 100 Mbps na 250Mbps začiatkom roka 2017.

9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Škola vytvára a zabezpečuje bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky pre vyučovanie vo všetkých priestoroch. Pri opravách v jednotlivých častiach budovy sa uplatňujú najmodernejšie materiály, ktoré spĺňajú najprísnejšie kritériá bezpečnosti (elektroizolačné materiály, protišmykové podlahy, svetelne dokonalé nátery, moderný bezpečný nábytok, protiúrazové zábrany, dokonalé osvetlenie a ďalšie). Predpísané revízie sú vykonávané v súlade s platnými zákonmi a nariadeniami (bleskozvody, hasiace prístroje, cvičebné náradie). Veľká pozornosť sa venuje bezpečnosti žiakov. Každá časť objektu školy je zabezpečená dozorom. Pred uskutočnením každej hromadnej akcie sú žiaci poučení o BOZ. Začiatkom školského roka absolvujú poučenie o BOZ a PO všetci žiaci. V súlade s platnou legislatívou všetci zamestnanci školy absolvovali školenie BOZ a PO. Tieto školenia organizuje škola pravidelne. V stanovených časových termínoch je vykonávaná pravidelná kontrola bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku ako aj odstraňovanie zistených nedostatkov. Činnosť BOZ vychádza z požiadaviek na obsah výchovy a vzdelávania zákona č.356/2007 Z.z. MPSVaR, ktoré vyplývajú zo zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ako aj Zákonníka práce. Možno konštatovať, že škola v posledných rokoch nezaznamenala na svojom pracovisku žiaden vážnejší úraz svojho zamestnanca alebo žiaka.

II. Charakteristika inovovaného školského vzdelávacieho programu

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Škola chce pokračovať v doposiaľ nastúpenom trende pri vzdelávaní a výchove mladej generácie s možnosťou využívania nového myslenia, vyučovacích metód a postupov celého pedagogického zboru. Budeme sa snažiť, aby sme nepodávali žiakom len hotové poznatky, ale aby si vedeli sami vyhľadávať informácie, ktoré potom využijú vo svojej práci.

Naším cieľom pri výchove a vzdelávaní je, aby:

- žiaci nadobudli zmysluplné základné vedomosti a znalosti, ktoré budú vedieť vždy správne použiť,
- žiaci nadobudli primerane veku rozvinuté kľúčové spôsobilosti (kompetencie),
- boli komunikatívni, flexibilní,
- absolventi školy vedeli teoretické poznatky využiť v praxi na strednej škole,
- žiaci mali vypestovaný základ záujmu o celoživotné učenie sa,
- mali jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- prejavovali záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

Zároveň pri výchove a vzdelávaní budeme:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;

- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť budeme smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. Budeme sa snažiť orientovať pedagogické stratégie na riešenie problémových úloh a tvorbu projektov. Tieto ciele sa dajú dosiahnuť, ak práca učiteľov bude kvalitná, na vysokej profesionálnej úrovni. To si vyžaduje, aby všetci učitelia stále odborne rástli, preto budeme v maximálne možnej miere umožňovať vzdelávanie a štúdium učiteľov. Práca s talentovanými žiakmi bude ďalším našim cieľom. Naďalej sa budú učitelia venovať žiakom v záujmovej činnosti, do ktorej je zapojených väčšina žiakov. Preto našim ďalším princípom bude, aby každý žiak v škole zažil úspech. Chceme pokračovať v spolupráci s rodičmi a verejnosťou, ktorú budeme pozývať na Týždeň otvorenej školy, ples školy, školské športové olympiády, turistickú sobotu, rodičovské akadémie a pod.

Ďalšie ciele výchovy a vzdelávania:

- umožniť všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch a hlboké odborné vedomosti vo všetkých zvolených voliteľných predmetoch;
- podporovať talent, osobnosť a záujmy každého žiaka, poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- zavádzať nové formy a metódy práce;
- rozvíjať kľúčové kompetencie a vytvárať u žiakov základy gramotností;
- viesť žiakov k tvorivému mysleniu, kritickému mysleniu, naučiť ich tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať a byť schopní celoživotne sa vzdelávať;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- vytvoriť dobrý tím v triede, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenia žiaka;

- umožniť žiakom spoznávať svoje vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého, žiakov vychovávať k zodpovednosti a samostatnosti;
- pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu;
- dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole;
- zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov;
- formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie;
- vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov;
- vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí;
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu;
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí a ich duchovno-kultúrnych hodnôt;
- poskytnúť žiakom bohaté možnosti vedeného skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie;
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov;
- vyvážene rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie.

2. Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa na prvom aj druhom stupni organizuje dennou formou. Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečovaného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;

3. Vyučovací jazyk

Výchova a vzdelávanie každého predmetu sa uskutočňuje v slovenskom jazyku.

4. Zameranie školy

Základná filozofia školy: dôraz na efektívne, tvorivé a humánne vyučovanie predmetov, vzdelanie pre život.

Hlavným cieľom našej školy je všestranný rozvoj osobnosti žiaka s rešpektovaním jeho individuálnych zvláštností. Inovovaný školský vzdelávací program našej školy je všeobecne zameraný a vychádza v súlade so ŠVP z poznatkov, že:

- v základnom vzdelávaní ide o to, aby si žiaci osvojili základné poznatky o živote okolo seba,
- k učeniu možno žiakov motivovať a urobiť ich zaujímavým a primeraným ich veku,
- najlepších a trvalých výsledkov možno dosiahnuť na základe porozumenia určitému javu, toho možno dosiahnuť vtedy, keď žiak zapojí do učenia čo najviac

zmyslov, keď bude robiť činnosti, pozorovať, hovoriť o nich, vyslovovať závery, objavovať,

- ak chceme dosiahnuť dobré výsledky u všetkých žiakov, musíme im dať priestor na učenie, pretože rovnakých výsledkov nemožno dosiahnuť u všetkých žiakov za rovnakú dobu,
- kvalitu vzdelávania neurčuje množstvo poznatkov, ale ich prepojenosť, zmysluplnosť a použiteľnosť pre život.

Silné stránky školy sú:

- flexibilný a kvalifikovaný pedagogický kolektív, vysoká odbornosť pedagogických zamestnancov,
- ochota pedagogického zboru naďalej sa vzdelávať,
- dobrá tímová práca,
- využívanie aktivizujúcich metód a foriem vyučovania,
- skúsenosti s realizáciou projektov,
- vysoké nároky pedagógov na vedomosti žiakov,
- vysoká miera kvalifikovanej edukácie,
- výborné výsledky v obvodových, krajských, celoslovenských a medzinárodných súťažiach,
- výborné výsledky v Testovaní 5,
- v Testovaní 9 pravidelne dosiahnuté lepšie výsledky ako je celoslovenský priemer,
- 100 % umiestnenie žiakov na stredné školy a odborné školy,
- veľká rozmanitosť záujmových útvarov a vysoká účasť žiakov v týchto útvaroch,
- zvýšená starostlivosť o talentovaných žiakov,
- výborné výsledky v práci s talentovanými žiakmi v súťažiach a olympiádach,
- prezentácia školy na verejnosti, dodržiavanie a rešpektovanie práv dieťaťa,
- úprava vonkajších priestorov školy – prepojenie parkovej úpravy, oddychových kútov a športovísk,
- vlastné detské dopravné ihrisko,
- multifunkčný športový areál, workoutové ihrisko a možnosť ich využitia širokou verejnosťou
- materiálno-technické vybavenie školy,

- výrazné zameranie školy na environmentálnu výchovu v rámci regiónu,
- realizácia Školy v prírode, lyžiarskeho výcviku, plaveckého výcviku, zahraničných exkurzií – Londýn, Krakow – Wieliczka – Osvienčim, Bratislava – Viedeň – Budapešť...
- výborná spolupráca školy s rodičmi a inými inštitúciami a subjektmi,

K slabým stránkam školy patrí:

- vysoká finančná náročnosť údržby budovy,
- nevyužívanie multimedialných CD a informačných technológií všetkými učiteľmi,
- slabšie zapojenie rodičov do aktivít realizovaných školou
- zvyšujúci sa počet problémových žiakov

Oblasti, v ktorých je potrebné úroveň výchovy a vzdelávania zlepšiť:

- zefektívniť spoluprácu s rodičmi,
- skvalitnenie komunikačných zručností detí a ich tvorivého myslenia,
- vybavenie školskej knižnice novým nábytkom,
- viac zapájať žiakov do rôznych súťaží,
- motivovať učiteľov pri vypracovávaní projektov,
- venovať sa žiakom v mimovyučovacom čase,
- rozvíjať sebaúctu a úctu k iným,
- obmenu vyučovacích štýlov, vyučovať modernejšie s ohľadom na meniacu sa dobu

5. Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie absolvent získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni. Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho sekundárneho vzdelávania alebo adekvátnom stupni viacročného gymnázia.

Stupeň vzdelania – po ukončení 4. ročníka – ISCED1

Nižšie stredné vzdelanie absolvent získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej

školy, alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

Stupeň vzdelania – po ukončení 9. ročníka – ISCED2

6. Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

Primárne vzdelávanie poskytuje základy všeobecného vzdelania, osvojenie si elementárnej gramotnosti a kompetencií nevyhnutných pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami. Primárne vzdelávanie – prvý stupeň základnej školy tvorí

1. – 4. ročník základnej školy.

Nižšie stredné vzdelávanie zabezpečuje rozvoj osobného potenciálu každého žiaka, jeho spôsobilostí, zručností a vedomostí potrebných v osobnom i občianskom živote a pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiakov v súlade s etickými hodnotami. Nižšie stredné vzdelávanie – druhý stupeň základnej školy tvorí 5. – 9. ročník.

7. Profil absolventa

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebvzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít. Je založený na kľúčových spôsobilostiach, ktoré zahŕňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

Kľúčové spôsobilosti sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nezastarávajú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebvzdelávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy.

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Absolvent primárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,

dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií, - dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,

- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- získal základy algoritmického myslenia,
- chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT, **kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa**
- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok, kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy
- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom,

osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,

- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam sociálno-emočnej klímy v triede a svojím konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a postoj,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote; uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;

- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontext

kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní, **kompetencia**

(spôsobilosť) riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov, **kompetencie (spôsobilosti) občianske**
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,

- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine
- uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzi osobných vzťahoch,

kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote,

kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,

- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Získané kompetencie žiaka - spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa, sociálne komunikačné spôsobilosti, spôsobilosť riešiť problémy, spôsobilosti občianske, sociálne a personálne, spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry, digitálna spôsobilosť, spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti a spôsobilosť uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky) menia svoju kvalitu a rozvíjajú sa v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

8. Vzdelávacie stratégie

- Rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov, ich vedomostí a zručností potrebné pre život a vo vyučovaní používať efektívne metódy práce.
- Viest' žiakov k tvorivosti, ku kritickému mysleniu, naučiť ich pracovať v tíme, komunikovať medzi sebou, rešpektovať sa a riešiť problémy.
- Dosiahnuť zvýšenie čitateľskej, matematickej, počítačovej a finančnej gramotnosti.
- Vytvárať podmienky pre racionálne využitie voľného času v záujmových útvaroch, podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka.
- Podporovať prírodovedné a technické vzdelávanie a rozvíjať u žiakov ich technické zručnosti.
- Dať šancu všetkým žiakom, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, aby sa vzdelávali podľa svojich schopností a bolo im umožnené zažiť úspech.

Koncepcia a stratégia rozvoja školy vychádza z dobre vypracovanej analýzy výchovnovzdelávacieho procesu. Strategické ciele školy sú reálne a orientujú sa na skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu rozvíjaním a využívaním počítačovej

gramotnosti žiakov a učiteľov, zlepšovaním komunikačných schopností žiakov v cudzích jazykoch, uplatňovaním inovačných metód a foriem práce, využívaním potenciálu nadaných žiakov. Koncepčnosť, zameranie a ciele výchovy a vzdelávania sú na veľmi dobrej úrovni.

Strategické úlohy školy sú vytýčené v súlade s koncepcnými zámermi. V pláne práce školy sú rozpracované konkrétne, s určením zodpovednosti za ich plnenie. Strategické aktivity obsahujú aj plány metodických orgánov školy, výchovného poradcu a koordinátorov. V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov *tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie*.

Stratégia vyučovania určuje **metódy a formy práce**, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Ide o výber vyučovacích metód, rôznych ciest a spôsobov, ako dosiahnuť cieľ vyučovacieho predmetu, vyučovacích zásad, foriem práce učiteľa a žiaka. V rámci jednotlivých predmetov používame rôzne metódy a formy vyučovania.

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na usporiadanie obsahu vyučovania a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálno – technického vybavenia školy.

ORGANIZAČNÉ FORMY VYUČOVANIA

- predstavujú organizovanú činnosť žiakov a učiteľa, ktorá prebieha v určitom čase, priestore, podľa plánu.

Na vyučovacích hodinách využívame tieto formy výučby:

Podľa prostredia:

- a) výučba v triede
- b) výučba v špecializovaných priestoroch školy (počítačová učebňa, laboratórium, dielňa, knižnica, telocvičňa)
- c) výučba mimo priestorov školy (napr. v prírode, v múzeu)

Podľa počtu žiakov:

- a) frontálna (hromadná) forma výučby (učí sa naraz celá trieda)
- b) skupinová forma výučby
- c) individuálna forma výučby **Podľa rolí žiakov:**

- a) kooperatívna forma výučby (spolupráca)
- b) individuálna forma výučby

Z organizačných foriem uplatňujeme *vyučovaciu hodinu* (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu). *Terénne pozorovania, praktické aktivity a exkurziu* (výučbu v špecializovaných priestoroch školy a výučbu mimo triedy) volí učiteľ podľa aktuálnej potreby, podmienok školy a regionálnych možností, pričom dbá na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

METÓDY VYUČOVANIA NA ŠKOLE**Realizované metódy vyučovania podľa etáp vyučovacieho procesu:**

- a) motivačné (metódy usmerňujúce záujem o učenie)
- b) expozičné (metódy prvotného oboznamovania žiakov s učivom)
- c) fixačné (metódy opakovania a upevňovania učiva)
- d) diagnostické a klasifikačné (metódy hodnotenia, kontroly a klasifikácie)

MOTIVAČNÉ METÓDY – ich prvoradou úlohou je vzbudiť u žiakov záujem o učebnú činnosť.

K najčastejšie používaným vstupným motivačným metódam na vyučovaní patria:

- a) **motivačné rozprávanie** – citové a sugestívne približovanie toho, o čom sa budú žiaci učiť.
- b) **motivačný rozhovor** – formou dialógu so žiakmi sa aktivizujeme ich poznatky, skúsenosti a zážitky, prebúdžeme záujem žiakov o nové učivo.
- c) **motivačná demonštrácia** – pomocou ukážky (obrazu, filmu, diafilmu, rôznych objektov pozorovania) vzbudzujeme záujem žiakov o poznávanú skutočnosť.

- d) **problém ako motivácia** – na základe nastoleného problému upútavame pozornosť žiakov a potom vysvetľujeme učivo.

K najčastejšie používaným priebežným motivačným metódam patria:

- a) **motivačná výzva** – vyzveme žiaka k niečomu (napr. aby urobil náčrtok do zošita alebo na tabuľu).
- b) **aktualizácia obsahu učiva** – približujeme a spájame učivo s príkladmi zo života, s tým čo žiakov zaujíma, spestrujeme učivo zaujímavými príkladmi, hádankami a pod.
- c) **pochvala, povzbudenie, kritika** – využívame ich veľmi citlivo, s pedagogickým taktom. Používame kritiku konštruktívnu a pozitívnu, aby žiak vedel čo robí nesprávne.

EXPOZIČNÉ METÓDY - vytvárajú u žiakov nové vedomosti, spôsobilosti, zručnosti a návyky.

- a) **rozprávanie** – využívame vtedy, ak učivo nie je náročné, ak má predovšetkým výchovné poslanie. Je zamerané predovšetkým na predstavy, city a fantáziu žiakov.
- b) **opis** – nimi žiakov zoznamujeme s charakteristickými znakmi preberaného predmetu alebo javu. Je spojený s pozorovaním.
- c) **vysvetľovanie** - používame, keď je učivo náročné, uplatňujeme pri ňom rôzne logické postupy. Spestruje ho využívaním pomôcok – obrazov, náčrtov, ukážky predmetov atď. , spájame vysvetľované učivo s predchádzajúcimi vedomosťami žiakov, vysvetľujeme učivo v logickej nadväznosti.
- d) **rozhovor** – ním aktivizujeme žiakov. Používame ho, ak u žiakov predpokladáme predbežné vedomosti o preberanom predmete alebo jave, ak u žiakov predpokladáme istú slovnú zásobu.
- e) **beseda** – je metóda, pri ktorej s triedou spoločne riešime jednu alebo viac otázok. Používame ju po prebratí tematického celku, po filme, po exkurzii a pod.

- f) **dramatizácia** – ňou pôsobíme na vnímanie žiaka a navodzujeme ich citový vzťah k preberanému učivu. Má charakter hry, má veľký didaktický účinok, napr. pri vyučovaní cudzích jazykov, pri literárnej výchove.
- g) **demonštračné metódy** - demonštrácia obrazov, filmov, diafilmu, pohybu, činnosti, akustická demonštrácia.
- h) **pozorovanie** - javov, navodených situácií, predmetov a pod. Ním zameriavame pozornosť žiaka na bezprostredné poznávanie predmetov a javov v dlhšom časovom období. Najčastejšie ju využívame v prírodovedných predmetoch (žiaci pozorujú kalendár prírody, vývoj rastliny, fázy Mesiaca, a pod.).
- i) **manipulácia s predmetmi** – laboratórna práca, pokus, hra ako metóda, práca s didaktickým zameraním.
- j) **projektové vyučovanie** – nimi sa snažíme prepojiť teóriu s praxou. Často ju aplikujeme napr. na hodinách BIO, THD, GEG, SJL, VLA, MAT, ANJ (projekt – Cestovná kancelária, V hoteli, aj napr. úprava školského dvora).
- k) **samostatná práca s knihou** – nimi žiakov vedieme k tomu, aby sa žiaci naučili učiť sa z knihy, aby žiak vedel dobre čítať, vedel si robiť poznámky, rozlišovať podstatné od nepodstatného, zostaviť osnovu prečítaného, reprodukovat' text po častiach a potom celok. Práca s knihou je súčasťou každej vyučovacej hodiny, takmer v každom predmete.
- l) **samostatná práca v laboratóriu** – využívame vtedy, ak žiak už má zručnosti, ktoré mu umožňujú pracovať samostatne, prípadne v skupine a tak získavať nové vedomosti a zručnosti.
- m) **samostatné štúdium** (encyklopédie, literatúry – spojené so záujmom jedinca) – ale aj štúdium prírody, kultúrnych pamiatok.
- n) **samostatné štúdium s využitím techniky** – audiovizuálna technika a predovšetkým internet sú mimoriadne významnými a obľúbenými prostriedkami na získavanie nových vedomostí.

FIXAČNÉ METÓDY - používame na to, aby sa proces zabúdania spomalil a naopak, procesy zapamätávania posilňovali.

Podľa zamerania používame: A) metódy opakovania a precvičovania vedomostí a spôsobilostí
B) metódy precvičovania a zdokonaľovania zručností

A) Metódy opakovania a precvičovania vedomostí a spôsobilostí

- a) **ústne opakovanie učiva žiakom** – žiak pri tejto metóde reprodukuje učivo,
- b) **metóda otázok a odpovedí** – učiteľ kladie otázky, žiaci odpovedajú,
- c) **písomné opakovania** – žiak sám písomne odpovedá na otázky, alebo píše súvislý celok,
- d) **opakovací rozhovor** – rozhovorom so žiakmi upevňujeme ich vedomosti,
- e) **opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry** – využívame ju najmä pri domácej príprave žiakov. Ide o opakovanie zamerané na presné zapamätanie textu (báseň, slová cudzieho jazyka, definície a pod.)
- f) **beseda, laboratórna práca, film, ilustrácia, dramatizácia** – tieto metódy taktiež používame na fixáciu učiva,
- g) **domáca úloha** – je pokračovaním učebnej činnosti žiaka doma. Prispieva k prehĺbovaniu vedomostí.

B) Metódy precvičovania a zdokonaľovania zručností – motorický tréning

- **motorický tréning, nácvik** – používame ho pri zdokonaľovaní technických, športovo-pohybových a umeleckých zručností. Ním si žiak osvojuje komplex pohybov (v úzkej spojitosti s vedomosťami).

METÓDY DIAGNOSTICKÉ A KLASIFIKAČNÉ

Nimi zisťujeme:

- kvantitu vedomostí
- kvalitu vedomostí (či žiak ovláda podstatu učiva, či mu rozumie)
- praktické využívanie vedomostí (či vie učivo aplikovať)

Najčastejšie používané diagnostické metódy vo vyučovacom procese: a)

ústne skúšky

b) písomné skúšky - diktáty, rôzne písomné práce, dom. úlohy

- c) praktické skúšanie – využívame v predmetoch ako sú technika, športová a telesná výchova, vo fyzike, v chémii, v informatike a pod.
- d) didaktické testy

Prostredníctvom obsahu, metód a foriem výučby a materiálnych prostriedkov sa budeme usilovať vo výučbe o rozvoj a sebautváranie osobnosti žiaka, ktorý pozostáva z týchto procesov:

- **osvojovanie poznatkov** - vedúce k nadobúdaniu vedomostí
- **osvojovanie skúseností z realizácie spôsobov činností** - vedúce prevažne k nadobúdaniu a rozvíjaniu zručností a návykov
- **osvojovanie skúseností z tvorivej činnosti** - vedúce aj k nadobúdaniu a rozvíjaniu schopností a záujmov
- **utváranie postojov, názorov a hodnôt.**

Organizácia vyučovania vyžaduje isté zmeny, budeme sa usilovať prejsť na flexibilný školský model, ktorý umožní na jednej strane reagovať na spoločenskú požiadavku a na strane druhej uspokojiť individuálne vzdelávacie potreby každého jednotlivca. V celkovom charaktere školy si tieto zmeny vyžadujú prechod od informatívneho vyučovania k vyučovaniu objavnému, od direktívneho typu vyučovania ku komunikatívnemu s dôrazom na sociálne zručnosti žiaka, od hodnotenia výsledkov k docenovaniu priebehu poznávacej činnosti, od jednorazovej prípravy učiteľa k celoživotnému vzdelávaniu. Tento cieľ bude vyžadovať zmenu v prístupe učiteľa k žiakovi (učiteľ riadi proces, žiaci ho vytvárajú), vo fragmentárne poňatom vzdelávacom obsahu k jeho celistvému poňatiu.

9. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdeláva

Základné pojmy:

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami – je žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovnovzdelávacie potreby.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne

výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

1. **žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j.**

- a. žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím),
- b. žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania,

2. **žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia** – žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia je žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti.

3. **žiak s nadaním** - žiakom s nadaním je žiak, ktorý má nadpriemerné schopnosti v intelektovej oblasti, v oblasti umenia alebo športu alebo v týchto oblastiach dosahuje v porovnaní s rovesníkmi mimoriadne výkony a prostredníctvom výchovy a vzdelávania sa jeho nadanie cielene rozvíja (§ 2 písm. k) – q) školského zákona).

Našu školu v školskom roku 2022/2023 navštevuje 37 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, z toho 35 žiakov so zdravotným znevýhodnením a 2 žiaci s intelektovým nadaním integrovaní v triedach školy. Ku žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je podľa pokynov školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, v ktorom sa vykonala odborná diagnostika, prípade i podľa pokynov iných odborníkov (logopéda, pedopsychiatra, neurológa a pod.), uplatňovaný individuálny prístup. Na základe miery špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb sa k týmto žiakom uplatňuje zvýšený individuálny prístup.

Práva žiaka so ŠVVP

Žiak so ŠVVP má právo na:

- individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav,
- poskytovanie poradenstva a služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
- organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygiény,

- výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú,
- využívanie špeciálnych didaktických a kompenzačných pomôcok.

Zákonný zástupca žiaka so ŠVVP:

Práva a povinnosti ZZ:

- oboznámiť sa s výchovno-vzdelávacím programom školy a školským poriadkom
- oboznámiť sa s individuálnym výchovno-vzdelávacím programom svojho dieťaťa/zverenca

(§ 94 ods. 1 písm. b) bod 2 školského zákona) a obdržať kópiu IVP (§7 ods.1 Vyhlášky 223/2022 Z. z. o ZŠ

- právo na informácie o dieťati poskytované školou a školským zariadením.
- povinnosť zákonného zástupcu žiaka so ŠVVP rešpektovať jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby,
- povinnosť informovať školu alebo školské zariadenie o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania (§ 144 ods. 7 písm. d) školského zákona).

Povinnosti pedagogického a odborného zamestnanca žiakov so ŠVVP:

- zachovávať mlčanlivosť a chrániť pred zneužitím osobné údaje a informácie o zdravotnom stave žiakov a výsledky psychologických, špeciálno-pedagogických vyšetrení, s ktorými prišiel do styku (§ 11 ods. 7 školského zákona),
- rešpektovať individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka s ohľadom na jeho osobné schopnosti a možnosti, sociálne a kultúrne zázemie (§ 5 ods. 2 písm. b), c) zákona č. 317/2009 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiakov sa realizuje s cieľom zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj ich schopností a osobností a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a ich primerané začlenenie do spoločnosti. Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola zabezpečí najmä:

- a) včasnú pedagogickú diagnostiku a v nadväznosti na jej závery v spolupráci s príslušným zariadením poradenstva a prevencie odbornú diagnostiku (špeciálnopedagogickú, liečebno-pedagogickú, sociálno-pedagogickú, logopedickú, psychologickú, medicínsku) diagnostiku, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ak je potrebné), individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem hodnotenia, aplikáciu špecifických a alternatívnych foriem komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie, spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka,
- b) materiálne vybavenie, ktoré zahŕňa špeciálne edukačné publikácie, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, digitálne technológie, úpravu prostredia, prípadne špeciálne miestnosti a učebne,

- c) odborný prístup pedagogických zamestnancov, zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta,
- d) akceptujúce školské prostredie a programy v triedach, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením,
- e) odbornú prípravu pedagogických a odborných zamestnancov,
- f) finančné zdroje na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok, ak to vzhľadom na jej podmienky je možné.

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

Cieľom našej školy pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením je zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, čo najväčší rozvoj ich schopností a zručností na dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania za účelom všestranného začlenenia do spoločnosti.

Naša základná škola vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením spolu s ostatnými žiakmi školy, vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporučeniami poradenského zariadenia, v spolupráci so školskými špeciálnymi pedagógmi a asistentami učiteľa.

Škola zabezpečuje:

- odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúcim individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením, ako aj systematickú spoluprácu školy s poradenským zariadením,
  - vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý upravuje jednotlivé časti školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, najmä obsah, metódy, formy alebo spôsoby hodnotenia a spoluprácu so zákonným zástupcom a pedagogickými zamestnancami,
  - uplatňovanie špecifických foriem komunikácie, alternatívnej a augmentatívnej komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie,
  - využívanie rôznych odporúčaných foriem špecifickej pedagogickej podpory a intervencie,
  - vyučovanie za pomoci ďalšieho pedagogického zamestnanca, individuálne alebo v skupinách na vyučovaní, prednostne v triede spolu s ostatnými žiakmi alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom,
  - možnosť učiteľom flexibilne prispôbiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia,
  - podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov so zdravotným znevýhodnením.
- Škola zabezpečuje podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením, ako žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej

ŠVVP) v školskej integrácii, t.j. v triedach školy určených pre žiakov bez špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb podľa § 2 písm. s) školského zákona. Za individuálne začleneného žiaka so ŠVVP je možné považovať žiaka výlučne na základe písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vyplývajúceho z odbornej špeciálnopedagogickej a psychologickkej diagnostiky žiaka. Žiakovi vzdelávanému v školskej integrácii vedie škola dokumentáciu s názvom „Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole“ Tlačivo vyplňa triedny učiteľ v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, školským špeciálnym pedagógom a zákonným zástupcom žiaka. Za kompletnosť vyplnenia tlačiva zodpovedá riaditeľ školy.

V zmysle Dodatku č. 11 schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2022/10162:2-A2140 s účinnosťou od 1. 9. 2022, žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi so zdravotným znevýhodnením, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu (IVP). IVP žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracováva v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a s ostatnými vyučujúcimi.

V školskom roku 2023/2024 sa vzdeláva 25 žiakov s vývinovými poruchami učenia, 5 žiakov s poruchou aktivity a pozornosti, 7 žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou, 1 žiak s telesným postihnutím, 1 žiak chorý a zdravotne oslabený. Všetci žiaci so ŠVVP majú vypracované individuálne vzdelávacie programy.

Individuálny vzdelávací program

Pri tvorbe IVP vychádzame zo vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s jedným druhom zdravotného znevýhodnenia je veľmi veľká, je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka.

IVP obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces,
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok,
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga,

IVP vypracováva škola (triedny učiteľ v súčinnosti so špeciálnym pedagógom) spoločne so školským zariadením poradenstva a prevencie podľa kompetencií. IVP podpisuje riaditeľ

školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg. Zákonný zástupca žiaka vzdelávaného podľa IVP je s týmto programom oboznámený (§ 94 ods. 1 písm. b) bod 2 školského zákona) informovaným súhlasom (§7 a) ods.1 školského zákona) a obdrží kópiu IVP (§7 ods.1 Vyhlášky 223/2022 Z.z. o ZŠ). IVP sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov. Zákonný zástupca žiaka odsúhlasuje zmeny IVP informovaným súhlasom.

Hodnotenie a klasifikácia žiaka so ŠVVP

Hodnotenie žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v súlade s „Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole“, ktoré sú uvedené v Prílohe č. 2 Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy (čl. 4 ods. 4 pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy).

- 1. Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami poradenského zariadenia rezortu školstva.
- Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
- Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.
- U žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorý má výrazné rozdiely vo výkonoch v ústnej a písomnej skúške, sa pri skúšaní uprednostňuje forma, ktorá je pre neho výhodnejšia, východisko pre.
- Žiakovi s narušenými komunikačnými schopnosťami (chybami a poruchami reči a vývinovými poruchami učenia), žiakovi so sluchovým postihnutím a žiakovi s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami zabezpečí učiteľ pri ústnej odpovedi také podmienky, aby neutrpel psychickú ujmu. Učiteľ zváži, či uprednostní písomnú alebo ústnu formu odpovede.
- Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka s narušenými komunikačnými schopnosťami sluchovým sa hodnotia predovšetkým vecné poznatky a praktické zručnosti, nie úroveň jazykového prejavu.
- Úroveň čítania žiaka s dyslexiou sa hodnotí individuálne, s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia.
- Žiak s vývinovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia, dysortografia) môže písať diktát, alebo byť skúšaný písomnou formou len za podmienky, že bol vopred pripravený špeciálnymi metodickými postupmi na vyučovaní. Diktát žiaka s vývinovými poruchami učenia učiteľ hodnotí známkami alebo slovne podľa prijatých opatrení na Metodickom združení a Predmetovej komisii slovenského jazyka a literatúry.

- Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa rýchlo unaví, musí mať možnosť pri písomnej skúške pracovať individuálnym tempom, prípadne krátko relaxovať. dôsledkom postihnutia alebo chronického ochorenia, toto zohľadňuje pri jeho hodnotení.
- Učiteľ primerane dlhé obdobie nehodnotí žiaka s chronickým ochorením, žiaka zdravotne oslabeného, alebo po dlhodobom ochorení, ak ešte nemohol byť adekvátne pripravený a jeho výkon bol výrazne nižší ako zvyčajne. Tento žiak môže byť bežným spôsobom hodnotený, až keď sa doučí učebnú látku 20.
- Žiak so zdravotným znevýhodnením, ktorý plní ciele učebných osnov v predmetoch cudzí jazyk, telesná výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova a pracovné vyučovanie v rozsahu primeranom svojim predpokladom, sa jeho učebné výsledky hodnotia s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia.
- Pri polročnom a koncoročnom hodnotení zdravotne znevýhodneného žiaka sa používa rovnaké tlačivo vysvedčenia ako pre ostatných žiakov. Začlenenému žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa v doložke na vysvedčení uvedie: „Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu.“

Podmienky výchovy a vzdelávania

Škola v spolupráci so zriaďovateľom zabezpečuje personálne, priestorové a materiálno-technické podmienky na vzdelávanie žiakov v školskej integrácii v maximálnej miere, v závislosti na dostupných možnostiach, v súlade so školským štátnymi vzdelávacím programom, tak aby mali zabezpečený rovný prístup ku vzdelávaniu.

Personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Školský špeciálny pedagóg poskytuje:

- a) intervenčnú/reedukačnú činnosť žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami individuálne alebo skupinovo v triede špeciálneho pedagóga,
- b) diagnostickú činnosť žiakom s výchovnými alebo vzdelávacími potrebami a pri zápise žiakov do 1. ročníka
- c) špeciálno-pedagogické intervencie žiakom, ktorí nie sú žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, (ak je to možné, prednosť v poskytovaní špeciálno-pedagogickej podpory majú žiaci so ŠVVP integrovaní) v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie,
- d) špeciálno-pedagogické poradenstvo/konzultácie žiakom, zákonným zástupcom, pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom,
- e) súčinnosť školskému zariadeniu výchovného poradenstva a prevencie,
- f) koordináciu so všetkými zainteresovanými zložkami vo vzdelávaní žiaka so ŠVVP,
- g) úplnosť a aktuálnosť integračnej dokumentácie žiakov,

V školskom roku 2023/2024 pracujú v škole 2 školskí špeciálni pedagógovia a 3 pedagogickí asistenti. (aj vďaka podpore projektu „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II, III“ sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho

fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje). ktorí V spolupráci so školským špeciálnym pedagógom vytvárajú pedagogickí asistenti rovnosť príležitostí vo výchove a vzdelávaní, pomáhajú žiakovi alebo skupine žiakov pri prekonávaní vzdelávacích a výchovných, zdravotných, sociálnych, architektonických, jazykových bariér.

V školskom roku 2023/2024 pracujú v škole 4 pedagogickí asistenti.

Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Žiakom so zdravotným znevýhodnením je umožnené používanie kompenzačných a špeciálnych učebných pomôcok, IKT technológie, v súlade s ich individuálnymi potrebami. Pracujú s nimi u školského špeciálneho pedagóga alebo v triede.

Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je vytvorenie podnetného a podporného prostredia pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia je žiak, ak spĺňa súčasne minimálne tri z nasledujúcich kritérií:

- a) pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- b) aspoň 1 z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- c) najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- d) neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.),
- e) vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa v domácom prostredí (3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie bod 2 POP 2010/2011).

Pri výchove a vzdelávaní žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia škola v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom zabezpečuje:

- prispôbuje metódy a formy vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať,
- rieši ťažkosti vo vzdelávaní, s využitím podpory pedagogického asistenta a iných pedagogických zamestnancov,

- vytvára podmienky pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie,
- motivuje a vytvára podmienky pre žiakov s ohľadom na ich pokračujúce vzdelávanie, pôsobenie na trhu práce a praktický život,
- pripravuje aktivity, v ktorých môžu žiaci prejavíť a uplatniť svoje záujmy, silné stránky a schopnosti,
- vytvára podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- v prípade odlišného materinského jazyka žiaka škola v obsahu a metódach vyučovania individuálne zohľadní mieru jeho znalosti vyučovacieho jazyka.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby škola využíva individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky vyučovacie predmety) v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Ak má žiak zo SZP zároveň odlišný materinský jazyk a potrebu podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka navštevovanej školy, škola to zohľadňuje vo vyučovaní a podľa potreby aj v individuálnom vzdelávacom programe daného žiaka. V školskom roku 2022/2023 škola neevidovala žiaka so SZP.

Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami a s prihliadnutím na možné vývinové špecifiká, súvisiace s ich nadaním. Nadaný žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú nadanému žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program nadaného žiaka vypracováva pedagogický zamestnanec školy poverený riaditeľom školy (triedny učiteľ) v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, prípadne aj s ostatnými zamestnancami školy. Pri tvorbe IVP vychádzame zo vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s nadaním je veľmi veľká. Prihliadame na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby každého žiaka, vrátane potrieb vyplývajúcich zo zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia.

Škola vo všetkých organizačných formách žiakom s intelektovým nadaním pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti zabezpečuje:

- špecifickosť v individuálnom vzdelávacom programe (s ohľadom na zameranie ich intelektového nadania: akcelerácia v konkrétnom vyučovacom predmete alebo

obohacovanie, rozširovanie a prehľbovanie vedomostí vo vyučovacích predmetoch, v ktorých majú nadpriemerné schopnosti, príprava a účasť na predmetových olympiádach a súťažiach),

- materiálne, metodické i personálne podmienky,
- spoluprácu s psychológom v poradenských zariadeniach,
- akceptáciu žiakov a rešpektovanie ich osobitostí a správania,
- komplexný rozvoj osobnosti nadaných žiakov,
- ich zmysluplné zamestnávanie, zadávanie stimulujúcich úloh a uplatňovať diferencovaný prístup vo vyučovaní,
- zameranie na rozvoj samostatnosti a tvorivosti,
- vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa vyššieho stupňa,
- vedenie žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností aj svojich výsledkov práce, k sebareflexii a sebaaprijatiu,
- vedenie k vzájomnej spolupráci.

V školskom roku 2023/2024 škola eviduje 2 žiakov s intelektovým nadaním.

10. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v našej škole sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz. Počas ich adaptačného obdobia v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka pri ich hodnotení a klasifikácii postupujeme podľa zákona a metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy (§ 55, ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.; čl. 11 Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v znení metodického pokynu č. 40/2021).

11. Začlenenie prierezových tém

Cez vzdelávacie oblasti vstupujú do výchovy a vzdelávania prierezové témy. Prierezové témy zároveň v sebe zahŕňajú všetky kľúčové kompetencie. Sú to dnes a v blízkej budúcnosti aktuálne témy, súvisiace s premenami súčasnej európskej a slovenskej spoločnosti. Prispievajú k osobnostnému a sociálnemu rozvoju každého žiaka, k získaniu základnej úrovne mediálnej gramotnosti a vnímanie dôležitosti environmentálnej problematiky. Škola má tak možnosť formovať určité postoje a hodnotové orientácie žiakov. Zároveň dávajú priestor pre individuálny prejav každého žiaka a kreativitu pedagóga. Navyše, sú to témy, ktoré nie je možné zaradiť do žiadnej zo vzdelovacích oblastí, pretože viac ako iné si vyžadujú pohľady z viacerých uhlov. Tiež pôsobia ako ďalší integrujúci prvok učiva a jednotlivých predmetov. Prierezové témy (tematiky) je možné realizovať viacerými formami, vhodná je forma projektu (v rozsahu počtu hodín, ktoré sú pridelené téme) . Všetky tematické okruhy všetkých prierezových tém sú integrované do učebných osnov jednotlivého vyučovacieho predmetu. Realizované sú vzdelávacími

stratégiami, ktoré sú použité pre naplnenie očakávaných výstupov jednotlivých vzdelávacích oblastí, ku ktorým sú priradené. Často je to práve priestor prierezových tém, v ktorom dochádza k prepojeniu obsahu vzdelávacích oblastí integrovaných do jedného vyučovacieho predmetu. V nasledujúcom výpočte sú uvedené tematické okruhy jednotlivých prierezových tém a ako budú realizované:

Mediálnu výchovu rozvíjame formou krúžkovej činnosti. Prierezová téma sa uplatňuje hlavne v predmetoch prírodoveda, matematika, VYV.

Žiaci už vo veku 7 - 11 rokov sú vystavení vplyvom médií – nielen elektronických, ale aj tlačených – rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorá by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali.

Žiaci sú pracujú v krúžkovej činnosti(dramatická výchova a počítače), odoberajú a pracujú s časopisom Rebrík na hodinách: SJL, RMK, PDA a VLA.

Cieľom mediálnej výchovy je formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Dopravnú výchovu zabezpečíme formou kurzu, aby sme žiakov naučili bezpečne sa správať na cestách a priebežne na vyučovacích hodinách.

Učivo tematiky Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl.

Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb po ceste - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Ciele výchovy bezpečnosti v cestnej premávke: - pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi, - sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi jazde v cestnej premávke, - uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec), - spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote, - schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli, - schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke, - pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla, - uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Osobnostný a sociálny rozvoj zaraďujeme do vyučovania rímskokatolíckeho náboženstva, aj na vyučovacích hodinách, ktoré súvisia s danou témou. Témy realizujeme prakticky, prostredníctvom modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód. Rozvíja

Ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmýšľal o sebe), spoznával sám seba, dvoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok), získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj rodinnej výchove. Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov.

Environmentálna výchova vyučujeme v rámci ostatných predmetov- MAT, SJL, PDA, VYV, VLA, PVC.

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázať vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale uvedomoval si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich (chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode).

Multikultúrnu výchovu rozvíjame na hodinách PDA, VLA, PVC, VYV, HUV

Je zaradená do obsahu vzdelávania vzhľadom na to, že v súvislosti s globalizáciou sveta a migráciou sa v škole stretávajú žiaci rôznych kultúr. Je predpoklad, že sa čoraz viac aj v živote dostanú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr a bude potrebné, aby boli pripravení na rozdielnosť kultúr. Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebayjadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu zvyky, tradície, akceptuje ju a dokáže s nimi spolupracovať. Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

Ochranu života a zdravia prezentujeme formou besied, súťaží, exkurzií a vychádzok.

Ochrana života a zdravia sa ako prierezová téma sa v základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier.

Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie. Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií. Odbornú zložku učiva napĺňajú tematické celky s uvedeným obsahom: - riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana, - zdravotná príprava, - pohyb a pobyt v prírode.

Tvorbu projektu a prezentačné zručnosti realizujeme na vyučovacích hodinách .

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii školy. Žiaci sa naučia prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je vychádzame zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti,

vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Využívame aj pomoc a služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- ✓ osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- ✓ získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- ✓ osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- ✓ uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote.

Prierezovú tému Výchova k manželstvu a rodičovstvu začleňujeme do vyučovania občianskej náuky, biológie, etickej a náboženskej výchovy, telesnej a športovej výchovy. Na škole pracuje koordinátor tejto výchovy.

Finančná gramotnosť (ďalej len FG)

1. Charakteristika

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Problematika výchovy a vzdelávania na podporu rozvoja finančnej gramotnosti je v rozsahu uvedenom v NŠFG povinnou súčasťou základného a stredného vzdelávania. Je do neho začlenená plošne. To znamená, že každý absolvent daného stupňa vzdelávania musí byť s ňou v určenom rozsahu oboznámený. Je súčasťou školského vzdelávacieho programu, a preto je nutné finančnú gramotnosť v tomto zmysle upraviť a včleniť ju do vyučovania. Napriek rozdielnosti v definovaní finančnej gramotnosti v štátnych vzdelávacích programoch všeobecného a odborného vzdelávania, je možné v súlade so schváleným NŠFG, podľa vzdelávacích podmienok školy, stupňa vedomostnej úrovne a na základe potrieb žiakov, pri jej začleňovaní postupovať tak, že finančná gramotnosť je začlenená do jednotlivých predmetov s uplatnením medzipredmetových vzťahov.

Vzhľadom na charakter finančnej gramotnosti je vhodné uplatňovanie integrovaného vyučovania. To totiž umožňuje predstaviť vzdelávací obsah v jeho komplexnosti. Vedie k prepájaniu poznatkov, vnímaniu súvislostí a umožňuje aplikáciu už nadobudnutých zručností. Výsledky vzdelávania v jednotlivých predmetoch lepšie odzrkadlia životnú realitu a žiaci uvidia zmysel svojho vzdelávania. Integráciu je možné realizovať na úrovni čiastkovej aktivity, projektu, tematického celku, ale aj na úrovni integrovaného učebného predmetu.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Národný štandard finančnej gramotnosti naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

2. Obsah, úlohy a ciele finančnej gramotnosti

Pre vzdelávanie je dôležité, aby bola problematika po odbornej stránke správna. Vo finančnom vzdelávaní je preto dôležité disponovať odbornými vedomosťami z oblasti financií. Nevyhnutná je aj schopnosť adekvátne používať základné ekonomické pojmy a vysvetľovať ich s prihliadnutím na jednotlivé vekové kategórie. Osvojenie odborných pojmov však nemôžeme pokladať za cieľ finančného vzdelávania. Ten spočíva v získavaní kompetencií nevyhnutných pre finančné a existenčné zabezpečenie seba a svojej rodiny a pre aktívnu účasť na trhu finančných produktov a služieb. Odborné pojmy sú len jedným z prostriedkov pre napĺňanie týchto cieľov.

Súčasná spoločnosť je označovaná ako informačná. Preto je potrebné žiakov pripravovať na vyhľadávanie správnych informácií, kritické myslenie, rozoznávanie potrebného od zbytočného, odlišenie pravdivého od nepravdivého i efektívne využívanie informácií. Oprieť sa možno o čitateľské stratégie a o kritické myslenie, ktoré žiaka povedú k zodpovednému rozhodovaniu.

- ✓ Naučiť žiakov identifikovať dôležité informácie.
- ✓ Využívať autentické materiály – reklamné letáky, inzeráty, komerčné ponuky.
- ✓ Precvičovať so žiakmi čítanie s porozumením – uplatňujte rôzne metódy podporujúce čítanie s porozumením (napr. I.N.S.E.R.T., čítanie s predvídaním, podvojný denník).
- ✓ Spolu so žiakmi vyhľadávať varovné signály klamlivých ponúk (drobné písmo, neprehľadnosť zmluvy).

Napriek tomu, že sú financie ústredným pojmom finančného vzdelávania, finančnú gramotnosť nie je možné zjednodušiť na reč čísel. Úlohou finančného vzdelávania nie je len rozvoj orientácie v problematike financií, ale so žiakmi je potrebné precvičovať aj to, ako vybrať najlepšie riešenie za daných podmienok. Okrem ekonomických kritérií je potrebné zvažovať i okolnosti rodinné, spoločenské, právne, etické, ale aj ekologické. Nájdené riešenia potom porovnávať s osobnými preferenciami, skúsenosťami a intuíciou. Tento širší kontext predstavuje ďalej priestor pre ekonomicky zodpovedné rozhodovanie.

Úlohou finančného vzdelávania je aj zabezpečiť orientáciu a prehľad vo finančných produktoch a službách. Na druhej strane je však potrebné rešpektovať zásadu všeobecnosti, aby vo vyučovaní neprichádzalo k propagácii konkrétnych produktov, služieb a inštitúcií. Podľa OECD by malo byť finančné vzdelávanie jednoznačne oddelené a odlišené od komerčného finančného poradenstva. Preto by mali byť vždy predstavené viaceré ponuky, ktoré môžu byť medzi sebou porovnávané. Výučba je potom prednostne zameraná na získavanie zručností a rozvíjanie stratégií pre život.

- ✓ Ukazovať rozmanitosť ponuky produktov, služieb a inštitúcií – do vyhľadávania rozmanitých finančných produktov a služieb môžu byť zapojení samotní žiaci.
- ✓ Venovať sa so žiakmi porovnávaniam podobných produktov a služieb, z ktorých žiaci vyberajú tie najvýhodnejšie pre danú situáciu.

- ✓ Sledovať so žiakmi vývoj niektorých produktov alebo služieb v čase.
- ✓ Rozvíjať stratégiu smerujúcu k informovanému rozhodovaniu podľa zásady „produkty, služby a inštitúcie sa menia, zručnosti ostávajú“ (napr. žiaci majú za úlohu vybrať najvýhodnejší úver pre modelovú rodinu s istými parametrami)

Finančné vzdelávanie sa prelína viacerými vzdelávacími oblasťami i prierezovými témami. K žiakom sa teda dostáva rôznymi spôsobmi. Málokedy je finančná gramotnosť samostatným predmetom, preto vyžaduje začlenenie finančnej gramotnosti do vzdelávacieho procesu istú mieru koordinácie. Spoločné pracovné porady kolegov, predmetové komisie môžu priniesť informácie o prelínaní vzdelávacieho obsahu, inšpiráciu i spoločné naladenie, ale aj poznanie, že na finančné vzdelávanie nie sú sami. Sme zapojení do FinQ - program je komplexný program finančného vzdelávania pre školy, ktorého cieľom je naučiť deti myslieť a správne sa rozhodovať v kontexte financií. Získali sme finančné prostriedky na rozvojový projekt pre základné a stredné školy "Podpora organizačného zabezpečenia vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti finančnej gramotnosti a výchovy k podnikaniu na rok 2023". (z MINEDU)

3. Témy, kompetencie a čiastkové kompetencie

Kompetencie sa postupne zameriavajú na minimálnu úroveň, až do momentu absolvovania strednej školy. Témy, celkové a čiastkové kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti. Celkovo sú Témy zoradené do siedmich vybraných kategórií finančnej gramotnosti – Človek vo sfére peňazí; Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí; Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca; Plánovanie a hospodárenie s peniazmi; Úver a dlh; Sporenie a investovanie; Riadenie rizika a poistenie.

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

Čiastková kompetencia 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty.

Opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb.

Úroveň 2:

Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.

Rozlíšiť na príkladoch zo svojho okolia, čo znamená byť bohatý alebo chudobný.

Úroveň 2:

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

Čiastková kompetencia 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec).

Úroveň 2: Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia:

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Čiastková kompetencia 3: Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ

Čiastková kompetencia 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov

Čiastková kompetencia 5: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Čiastková kompetencia 6: Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov.

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov.

Úroveň 2:

Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

Argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Uviest' príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný. Opísať zdroje Úroveň 1:

Uviest' príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný. Opísať zdroje finančných informácií. finančných informácií.

Úroveň 2:

Uviest' silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch. Opísať základné typy bankových produktov

Čiastková kompetencia 3: Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Navrhnuť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

Úroveň 2:

Vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin).

Vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí.

Uviest' príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním verejných zdrojov.

Čiastková kompetencia 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti.

Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Úroveň 2:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia.

Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov

Čiastková kompetencia 5: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviest' jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie dostať k nepovolaným osobám.

Opísať možné dôsledky odhalenia vybraných osobných informácií.

Úroveň 2:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií.

Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Čiastková kompetencia 6: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviest' príklady možností na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch.

Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Úroveň 2:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu.

Charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia.

Uviest' príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov.

Uviest' príklady falšovaných tovarov (fejkov).

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia:

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti

Čiastková kompetencia 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať osobné a rodinné potreby.

Úroveň 2:

Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať vzťah povolanie – zamestnanie.

Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote vo všeobecnosti.

Úroveň 2:

Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní.

Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami. Uviest' príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.

Čiastková kompetencia 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať svoju predstavu, čo sú osobné príjmy človeka.

Úroveň 2:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá)

Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora).

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia:

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať osobný finančný plán.

Čiastková kompetencia 2: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Čiastková kompetencia 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať osobný finančný plán.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti.

Úroveň 2:

Vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov.

Rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky

Opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - míňanie, sporenie a spoluúčasť.

Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu, (príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti

Poznať typy rozpočtov a ich odlišnosti (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny Vypočítať percentuálny podiel pripadajúci na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu.

Charakterizovať hlavné prvky jednoduchého závetu.

Čiastková kompetencia 2: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia.

Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Úroveň 2:

Charakterizovať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií.

Opísať moderné spôsoby platenia.

Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné), podľa technológie (s magnetickým prúžkom a čipom) a podľa spôsobu prevedenia (embosované, neembosované, virtuálne) Nájsť informácie z internetu o rôznych virtuálnych menách Charakterizovať funkciu elektropenažných inštitúcií.

Uviesť príklady použitia hotovostného a bezhotovostného platobného styku Vyhľadať trendy bezhotovostných operácií.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch.

Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.

Úroveň 2:

Opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH.

Zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny.

Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze.

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov. Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Bez kompetencie.

Úroveň 2:

Vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu.

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy.

Čiastková kompetencia 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať na jednoduchých príkladoch význam vzájomnej pomoci a charitatívnych aktivít.

Úroveň 2:

Analyzovať súvislosť filantropie s osobným rozpočtom. Opísať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách.

5. Úver a dlh

Celková kompetencia:

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zdĺžením alebo ako ich zvládnuť.

Čiastková kompetencia 3: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu.

Úroveň 2:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Identifikovať platený a prijatý úrok.

Vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a význam nákupov na úver.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadĺžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

Opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec.

Opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec.

Úroveň 2:

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie

Čiastková kompetencia 3: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

Úroveň 2:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov

Identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie.

6. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia:

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť investičné alternatívy.

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

Čiastková kompetencia 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.

Úroveň 2:

Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu.

Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele. Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.

Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu. (zamerať sa aj na nemateriálnu stránku).

Úroveň 2:

Vysvetliť, ako sa môže meniť hodnota investície.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť investičné alternatívy.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Bez kompetencie.

Úroveň 2:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Uviesť spôsoby využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti)

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Bez kompetencie.

Úroveň 2:

Opísať úlohu Fondu ochrany vkladov.

Opísať rozdiel medzi pobočkou zahraničnej banky a dcérskou spoločnosťou.

7. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia:

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie.

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie..

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti.

Úroveň 2:

Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť.

Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť.

Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Úroveň 2:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie.

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Bez kompetencie.

Úroveň 2:

Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Rozoznať jednotlivé hlavné typy poistenia motorových vozidiel.

Uviesť príklady, na ktoré sa vzťahuje havarijné poistenie vozidla a povinné zmluvné poistenie vozidla.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením bytu, resp. domu a poistením jeho zariadenia.

4. Metódy a formy práce

Vyučovanie finančnej gramotnosti má svoje špecifiká a odlišnosti. Práve preto tu môžeme uplatňovať najrôznejšie inovatívne metódy vyučovania, ktoré ocenia nielen žiaci, ale i učitelia.

Metódy sami osebe sú použiteľné i pre iné predmety. Je potrebné však počítať s tým, že vyžadujú dlhšiu a väčšiu prípravu. Niektoré dokonca vyžadujú skúsenosti a umenie improvizácie. Odmenou za prácu navyše však bude väčšia radosť z učenia, jednoduchšie zapamätávanie si, zvýšená interaktivita na hodinách a praktické precvičenie preberaného učiva.

Pre metódy vyučovania by malo vo všeobecnosti platiť:

- ✓ **Názornosť.** Poskytované informácie by mali byť názorné, dobre viditeľné a mali by sa opierať o vedomosti žiakov. To platí pre písanie na tabuľu, pre vytváranie prezentácií, výučbových schém a podobne.
- ✓ **Jednoduchosť.** Jednotlivé témy by mali nadväzovať na znalosti, resp. skúsenosti žiakov. Pojmy používané vo vyučovaní by mali žiaci poznať a mali by rozumieť ich významu.
- ✓ **Aktivita žiakov.** Žiaci by mali na hodinách sami aktívne vystupovať, skúšať si uvádzané situácie, diskutovať a podobne.
- ✓ **Tempo hodiny.** Hodina by mala byť dynamická, ale s ohľadom na porozumenie preberaných súvislostí. To platí ako pre celú triedu, tak i pre jednotlivcov.
- ✓ **Zmysluplnosť.** Žiaci by mali vidieť zmysel v tom, čo sa učia. Mali by si uvedomovať, prečo je finančná gramotnosť dôležitá.
- ✓ **Využitelnosť.** Využitelnosť sa týka najmä informácií, ktoré žiaci v rámci finančnej gramotnosti získavajú. Tieto informácie by mali byť prakticky využiteľné, čo súčasne vedie k lepšiemu zapamätaniu.
- ✓ **Dôležitosť.** Nie všetky informácie sú pre žiakov dôležité. Preto by sa mali naučiť rozpoznať, ktoré informácie by si vo vlastnom záujme mali osvojiť.

Finančné vzdelávanie je orientované na rozvíjanie zručností pre uplatnenie v živote, a preto by malo byť s každodenným životom úzko previazané. Je vhodné pripraviť také aktivity, ktoré umožňujú relatívne autentický zážitok finančnej situácie a ktoré vedú k osvojeniu stratégií zodpovedného rozhodovania. Na tento účel odporúčame najmä heuristickú metódu, resp. metódu riešenia problémov a situačné metódy.

Heuristická metóda býva často charakterizovaná ako metóda učenia objavovaním. Žiakom sa nepredkladajú hotové fakty alebo výsledky, ale sú podnecovaní, aby sami hľadali riešenia.

Situačné metódy majú veľmi blízko k životnej realite. Ich podstatou je riešenie istej problémovej situácie, ktorá je zrkadlom skutočnej udalosti. Žiaci potom používajú svoje vedomosti a zručnosti, pracujú s informačnými zdrojmi, ale zohľadňujú aj svoje skúsenosti, názory a postoje. Spoločne diskutujú o možných riešeniach, hľadajú ich výhody a nevýhody a rozhodujú sa, ktoré riešenie je za daných podmienok najlepšie.

Dôležitá je podpora žiackeho objavovania a samostatného riešenia problémových situácií.

- ✓ Dávať žiakom kreatívne problémové otázky a úlohy, ktoré sa ich bezprostredne dotýkajú. Napr. Porovnať tri ponuky telefónnych programov vhodných pre žiakov. Vybrať najvýhodnejšiu ponuku a svoj výber zdôvodniť.
- ✓ Nepredkladať žiakom k osvojeniu hotové riešenia, podporovať aktívne objavovanie efektívnych stratégií. Napr. Žiakom predložiť nevyrovnaný rodinný rozpočet. Úlohou je nájsť problém a predložiť niekoľko možností riešenia.
- ✓ Viest' žiakov k poznaniu, že každý problém má viacero možných riešení, ktoré sú ovplyvnené okolnosťami konkrétnej situácie, napr. finančnou situáciou celej rodiny, zamestnaním.

Postaviť finančné vzdelávanie na zručnostiach potrebných pre praktický život.

- ✓ Zamerať sa na finančné situácie spojené s chodom domácnosti, napr. rodinný rozpočet, plánovanie dovolenky, plánovanie štúdia detí, poistenie auta.
- ✓ Pracovať s príkladmi, ktoré sú blízke bežnému životu žiakov.
- ✓ Presunúť vyučovanie zo školských lavíc do reálneho prostredia, napr. do banky, do zmenárne, do obchodu, kde je možné porovnávať ceny rôznych balení výrobkov alebo výhodnosť nákupu, príp. marketingové triky.

Prekonať izolovanosť vyučovacích predmetov

- ✓ Predkladať žiakom také problémy, ktoré vyžadujú uplatnenie vedomostí, zručností a schopností z viacerých predmetov. V reálnom živote sa tiež veci nedejú izolovane, napr. nakupovanie nie je len o matematike, ale premietajú sa doň aj psychologické, sociálne a právne aspekty.
- ✓ Pokúsiť sa v rámci nejakej aktivity alebo projektu integrovať vzdelávací obsah niekoľkých predmetov.

Vyučovať finančnú gramotnosť prostredníctvom IKT.

- ✓ Využívať vo výučbe počítače, mobilné telefóny, interaktívne tabule, tablety.
- ✓ Neobmedzovať sa na individuálnu prácu, IKT je možné efektívne využívať i pri skupinovej práci.

Viest' žiakov k využívaniu on-line finančných kalkulačiek.

- ✓ Zoznámiť žiakov s možnosťami i rizikami on-line finančných kalkulačiek.
- ✓ Pripraviť pre žiakov úlohy, pri ktorých musia využiť on-line finančné kalkulačky (napr. prepočet kurzu pri výmene peňazí, výpočet výšky čistej mzdy, výpočet výšky splátky pri úvere).
- ✓ Skúsiť so žiakmi porovnávať spracovanie úlohy a jej výsledky pomocou tradičných výpočtov a prostredníctvom on-line finančných kalkulačiek.

Spolupráca pri dosahovaní spoločných cieľov je jednou z charakteristík **kooperatívneho učenia sa**. Jedným prínosom je aktivizácia žiakov, rozvíjanie komunikácie, vzájomné obohacovanie sa a posilňovanie sociálneho rozvoja žiakov. Výučbe nedominuje interakcia medzi učiteľom a žiakom, výrazne je posilnená vzájomná interakcia medzi žiakmi, pretože

sú členovia skupiny pri práci na sebe závislí. Učia sa tým prekonávať sťaživosť v prospech spolupráce a tolerancie. Žiaci si môžu odovzdávať skúsenosti, môžu sa od seba navzájom učiť a môžu tak prirodzene formovať svoje názory a postoje v skupine vrstovníkov. Práca v skupine umožňuje každému zapojiť sa podľa svojich možností a schopností, dáva možnosť vyniknúť a uplatniť vedomosti či prednosti, ktoré ostatní nemajú. Žiaci sa delia o svoje skúsenosti zo svojich rodín, aplikujú rôzne stratégie, ale tiež si uvedomujú, že v prístupe k financiám i vo finančných situáciách rodín existujú rozdiely. Kooperácia nemusí prebiehať len na úrovni triedy, ale aj na úrovni škôl, či v rámci medzinárodných projektov.

Finančná gramotnosť je koncipovaná tak, že prostredníctvom vzdelávacieho obsahu prepája konkrétne učebné predmety s činnosťou žiakov realizovanou v škole i mimo nej. Podobný cieľ má aj projektové vyučovanie. V tomto prípade však vyučovanie nie je organizované podľa učebných predmetov, ale žiaci sa učia riešiť a spracovávať jednoduchšie i zložitejšie projekty (nemýľme si to s referátmi) s určitým jedinečným a novým cieľom. Projektová metóda vnáša do vyučovania poznanie, viac reality a samostatného hľadania informácií, tak isto pomáha u žiakov vytvárať potrebné životné kompetencie. Ide o spoločné premýšľanie, diskusiu či spoločné riešenie, ktoré vedie k uskutočneniu cieľa. Žiaci pracujú v skupine, čo podporuje ich spoluprácu. Využívajú pri tom dostupné zdroje, pri ktorých sa učia rozlišovať ich vierohodnosť. Výučba teda nemusí prebiehať len v priestoroch učebne. Je možné využívať konzultácie s odborníkmi, knižnicu, internetové zdroje, odbornú literatúru, noviny, časopisy a pod. Na projekt je vhodné využiť súvislý čas, ktorý by za ideálnych podmienok nemal byť členený pevne stanovenými vyučovacími hodinami podľa rozvrhu. Celkový čas jedného projektu sa líši a je závislý od náročnosti témy.

Organizačná štruktúra projektového vyučovania:

- ✓ Úvodná motivácia, pri ktorej sú stanovené základné otázky, vymedzené ciele a úlohy projektu, dohodnuté pravidlá a pod.
- ✓ Práca v skupinách, kedy dochádza k vyhľadávaniu informácií.
- ✓ Prezentácia projektu – sú prezentované závery, porovnávané výsledky projektov a hľadané súvislosti.
- ✓ Hodnotenie projektu, jeho jednotlivých častí a sebareflexia v rámci projektu.

Inscenačné metódy založené na simulácii a hraní rolí sú jednou z možností, ako žiakov vtiahnuť do finančnej problematiky. Je možné tak rozvíjať finančné stratégie, ale zároveň nepracovať s citlivými údajmi. Aj z tohto dôvodu majú tieto metódy vo finančnom vzdelávaní široké uplatnenie. Umožňujú hlbšie porozumenie vzdelávaciemu obsahu, ale sú vhodné najmä pre rozvoj sociálnych zručností, kedy sa žiaci učia rozhodovať. Žiaci sa správajú tak, ako to vyžaduje ich rola, vcitujú sa do situácie. Hrať rolu v prevažnej miere dospelých je pre žiakov motivujúce a zábavné. Tým, že žiaci predstierajú inú osobu, môžu problém preskúmať z iného uhla pohľadu. Inscenačné metódy sú vhodné aj pre nácvik asertívnej komunikácie. Pokročilú úroveň simulácie predstavujú fiktívne firmy, ktoré spolu obchodujú podľa bežných pravidiel, ale používajú fiktívne peniaze.

Pre viaceré témy finančnej gramotnosti sú veľmi vhodné **diskusie a diskusné hry**. Žiaci môžu byť rozdelení i na skupiny obhajujúce určitý názor či postoj alebo môže ísť o diskusiu žiakov a učiteľa. Žiaci by sa mali na diskusiu vopred pripraviť, nájsť si argumenty a podklady pre svoje tvrdenia. Diskusné hry precvičujú schopnosť komunikácie, vyjednávania a dosahovania súhlasu, formulácie názoru a pocitu, načúvania, vcitovania sa.

Slúžia aj k ujasňovaniu a formovaniu hodnôt a postojov, zamysleniu sa nad novými problémami. Na dosiahnutie týchto cieľov však nestačí predložiť zaujímavú tému a nechať skupinu, aby ju neorganizovane riešila. Je potrebné stanoviť pravidlá diskusie a kontrolovať ich dodržiavanie.

Odporúčame do vyučovania zaradiť ďalšie metódy:

Brainstorming – predstavuje skupinovú techniku zameranú na získanie čo najväčšieho množstva nápadov na danú tému. Je založená na skupinovom výkone. Princíp spočíva v tom, že členovia skupiny sú schopní vyprodukovať oveľa viac nápadov, ako by vymysleli jednotlivo. Pri brainstormingu je nutné dodržiavať pravidlá, najmä to, že zverejnené nápady nebudú nikým komentované ani hodnotené. I ten zdanlivo najbláznivejší nápad môže totiž niekoho ďalšieho inšpirovať. Pri brainstormingu ide predovšetkým o získanie kvantity nápadov. Môže mať rôzne varianty, napr. neštruktúrovaný brainstorming, štruktúrovaný brainstorming, voľné písanie, kmene a korene, kocka.

Myšlienková (mentálna) mapa – predstavuje graficky usporiadaný text (prípadne doplnený obrázkami) s vyznačenými súvislosťami. Využíva sa na zapamätanie, na učenie, na grafické zobrazenie alebo na riešenie problémov. Zvyčajne sa začína hlavným námetom uprostred papiera (tabule) a kreatívnym využitím rôznych obrázkov, kódov, symbolov i farieb je vytvorená myšlienková (mentálna) mapa).

Ice breaker (prelomenie ľadov, ľadolamka) sa zaradiť na začiatok hodiny, pred úvodný informačný blok. Poskytuje priestor na bližšie vzájomné zoznámenie. Slúži k prelomeniu ľadov, k prekonaniu začiatkových formálnych bariér, k odpútaniu účastníkov od problémov každodenného života, na naladenie sa na program a na navodenie neformálnej priateľskej atmosféry. Vhodný je tiež vtip alebo krátky príbeh.

Doplňovačky, osemšmerovky – tvoria metodický základ, ktorý je jednoduchý a časovo nenáročný. Ide o rýchle cvičenia, pomocou ktorých si žiaci zopakujú to podstatné z preberanej látky. Niekedy môžu slúžiť aj ako motivácia.

Učebnú metódu zvolí vyučujúci v závislosti od preberaného učiva. Pri niektorých témach je vhodnejší tradičný frontálny výklad spojený so záverečným zopakovaním, pri iných aktivizujúce metódy.

Didaktické hry predstavujú ďalšiu možnosť, ako v praxi realizovať alebo spestriť finančné vzdelávanie. Medzi didaktické hry môžeme zaradiť aj klasické skupinové hry alebo strategické hry, ktoré sú spracované ako doskové hry, prípadne počítačové aplikácie. Môžu plniť funkciu motivačnú i upevňovaciu. Prostredníctvom didaktických hier je možné so žiakmi riešiť aj zložité učebné problémy.

Zbierať skúsenosti s hraním didaktických hier.

- ✓ Čerpať námety z odborných publikácií.
- ✓ Získať osobnú skúsenosť s hraním týchto hier.

Vyskúšať didaktické hry na vyučovaní.

- ✓ Vyskúšať hru napr. Platí, platí,..., Pravda a lož, Deľba práce, Hra na poisťovňu, Staroveké a stredoveké trhovisko, Behavé učenie, Hospodárenie v rodine, Trh s jablkami, PixWords.
- ✓ Využívať rôzne dostupné aplikácie s finančnou tematikou.

Praktickou doplnujúcou súčasťou finančného vzdelávania sú rôzne programy a projekty, ktoré ponúkajú organizácie školám.

Pri začleňovaní finančnej gramotnosti do výchovno-vzdelávacieho procesu nejde primárne o rozširovanie učiva a ďalšie zaťažovanie žiakov z obsahového hľadiska. Chceme poukázať na to, že tak, ako čitateľskú gramotnosť môžeme rozvíjať aj na hodinách hudobnej výchovy alebo matematiky, matematickú gramotnosť na hodinách telesnej výchovy alebo výtvarnej výchovy, aj finančnú gramotnosť je možné rozvíjať v rámci všetkých učebných predmetov vo všeobecnom aj odbornom vzdelávaní. Ide o prirodzené začlenenie finančnej gramotnosti do výchovno-vzdelávacieho procesu.

5. Formy uplatňovania finančnej gramotnosti

- a. integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu vhodných vyučovacích predmetov
- b. súčasť obsahu triednických hodín
- c. samostatný predmet

Podrobnejšie FG rozpracovaná v dokumentoch: **Plán práce koordinátora FG, Implementácia Národného štandardu finančnej gramotnosti**

Čitateľská gramotnosť (ďalej ČG) je univerzálna technika, ktorá robí žiaka schopným nielen prečítať slová, vety a celé texty, ale aj pochopiť prečítané a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať. Pri takomto chápaní problematiky nie je veľmi dôležitá rýchlosť ani plynulosť čítania, ale podstatné je porozumenie textu a používanie informácií z neho. Súčasťou ČG sú čitateľské schopnosti a zručnosti, čitateľské návyky, záujmy, postoje, motivácia k čítaniu a vedomosti žiaka.

Čitateľská gramotnosť je v modeloch gramotnosti pomenovaná pojmom *funkčná gramotnosť*, ktorú charakterizuje schopnosť spracovať textové informácie. Teoretické východiská o funkčnej gramotnosti boli aplikované do metodiky **medzinárodného výskumu PIRLS, ktorý zisťuje úroveň 4 procesov porozumenia**, (vyhľadávanie informácií, vyvodzovanie záverov, integrácia a interpretácia myšlienok a informácií, hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov) potrebných na úplné porozumenie informačného a literárneho textu. Požiadavky na funkčnú (čitateľskú) gramotnosť boli transformované **do koncepcie obsahovej reformy školstva** v Slovenskej republike a vyjadrené v kľúčových kompetenciách žiaka, v prioritách vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia, v edukačných cieľoch a obsahu predmetu slovenský jazyk a literatúra (pre 1. a 2. ročník ZŠ).

Funkčná gramotnosť v cieľoch Štátneho vzdelávacieho programu

Požiadavky na funkčnú (čitateľskú) gramotnosť boli transformované do koncepcie obsahovej reformy školstva. Prácu s informáciami v **primárnom vzdelávaní** určujú niektoré **kľúčové kompetencie (spôsobilosti)** týmito požiadavkami na žiaka:

- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať (*sociálne komunikačné kompetencie*);

- o dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete (*kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií*);
- o vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach (*kompetencia k celoživotnému učeniu sa*);
- o pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch (*kompetencia riešiť problémy*).

Uvedené spôsobilosti sú začlenené do cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí, ktoré majú nadpredmetový charakter, a do cieľov konkrétnych predmetov. Primárne sa rozvíjajú vo vzdelávacej oblasti **Jazyk a komunikácia** v predmete slovenský jazyk a literatúra ako **čítanie s porozumením** spolu s počúvaním, hovorením, a písaním. Využívajú sa a súčasne aj zdokonaľujú vo vzdelávacej oblasti **Príroda a spoločnosť, Matematika a práca s informáciami** a všade tam, kde je text ponúknutý ako zdroj poznatkov pre učenie sa žiaka. (Štátny vzdelávací program, 2008)

Schopnosť žiakov pracovať s informáciami, jeden z cieľov výchovy a vzdelávania, sa postupne stáva aj prostriedkom učenia sa, poznávania mimo školy a naplnenia aj osobných záujmov a potrieb. Úspešnosť žiaka v sebarealizácii je preto podmienená do značnej miery úrovňou tejto schopnosti, ktorú by mal mať v súčasnej dobe čitateľsky gramotný človek. Úlohou školy je rozpracovať východiská Štátneho vzdelávacieho programu podľa potrieb žiakov, ktorí sa v nej vzdelávajú. Dobré čitateľské zručnosti vytvárajú predpoklad pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov, preto by mali v rámci školského vzdelávania patriť medzi kľúčové oblasti. ČG je schopnosť porozumieť a používať také písomné jazykové formy, ktoré

- vyžaduje spoločnosť,
- ktoré majú hodnotu pre jednotlivca.

Poznáme tri aspekty ČG:

- **procesy porozumenia**
- vyhľadávanie určitých informácií
- vyvodzovanie záverov
- interpretovanie a integrovanie myšlienok a informácií
- hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov

- **ciele čítania**
- a. čítanie pre literárny zážitok (fiktívny hrdina, udalosť, prostredie)
- b. čítanie pre získavanie a využívanie informácií. (aspekty reálneho sveta)

- **čitateľské zvyklosti a postoje** /podporujú celoživotné vzdelávanie/

Rozvoj ČG podnecujú aktivity:

- hlasné čítanie
- tiché čítanie
- vzájomné čítanie (v dvojiciach, v skupine)
- odpovede na otázky k textu
- tvorba otázok k textu (ak vie, o čom čítal, vie vytvárať otázky)
- rozprávať jeden druhému o prečítanom
- napísať krátku vlastnú reakciu
- dramatizácia

Netradičné formy podpory čítania pomáhajúce rozvoju ČG

PROJEKT:

- čítajú rodinní príslušníci triedy pre triedu,
- číta celá škola – naraz v určitý deň a v určitý vymedzený čas,
- čítajú starší mladším,
- tvorba maľovaného čítania starších mladším /podľa prečítaného textu/,
- čítame škôlkarom,
- sedíme nad knihou: vytváranie sloganov nabádajúcich k čítaniu práve tej vybranej knihy,
- vytváranie zaujímavého obalu na knihu – tvorba čo najpútavejšej obálky ku knihe,
- deň poézie – vyhľadávanie kníh v domácich knižniciach, čítanie a rozbor poézie na hodinách – nie súťaž, ale prehliadka najzaujímavejších básní v závere týždňa v knižnici,
- Deň čitateľských kútikov – žiaci sa podľa vlastného záujmu zaradia a jeden deň zotrávajú podľa záujmu v čitateľskom kútiku, ktorý ich zaujíma: napr. encyklopédie, poézia, ľudové rozprávky, moderné rozprávky, Daniel Hevier, Gabriela Futová a iné,
- v každom projekte prebieha čítanie a diskusia k prečítanému, formulácia hlavných myšlienok, tvorba vhodného nápisu, interpretácia textu, prezentácia vlastného názoru, využitie poznatkov.

CIELOM AKTIVÍT je podnecovať a znásobovať záujem žiakov o čítanie, ich stimulácia k tvorivosti, k rozvoju prezentačných zručností, k vlastnej tvorbe.

1. ČÍTANIE S POROZUMENÍM NA I. STUPNI ZŠ

Výchovno-vzdelávací proces na I. stupni ZŠ je ovplyvnený hravými činnosťami a zážitkovým učením, aby bol prechod z predškolskej výchovy čo najplynulejší. V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu podporujeme vyjadrovanie myšlienok a pocitov prostredníctvom slov, pohybov, obrazov či v piesňach. Nezastupiteľné miesto pri formovaní osobnosti má kniha a čítanie. Ak má dieťa v neskoršom veku správne porozumieť čítanému textu, musí sa ho najskôr naučiť dobre vnímať. Kvalitu vnímania determinuje nielen úroveň schopnosti rozlišovať grafické

symboly, ale i celkové porozumenie významu textu a s tým spojené voľné zaobchádzanie s prečítaným textom.

S pribúdajúcim vekom žiaka sa zrenie vnímania prejavuje zlepšujúcou sa schopnosťou zrakovo diferencovať, syntetizovať a analyzovať videné a počuté. V počiatkoch rozvoja čítania

s porozumením sa o úrovni porozumenia textu učiteľ dozvedá ústnou formou komunikácie so žiakom, preto je dôležité rozvíjať okrem spôsobilosti učiť sa učiť sa aj sociálno-komunikačné spôsobilosti. Kompetencie žiaka podľa ISCED 1, ktorý prechádza na II. stupeň, súvisiace s rozvojom ČG sú:

- sociálne a komunikačné spôsobilosti:

1. vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
2. dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
3. rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
4. získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
5. vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach.

Na jednotlivých vyučovacích hodinách kladieme veľký dôraz na chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie, ktorý sa premieta do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií. Okrem kvalitného porozumenia textu veľký dôraz kladieme aj na kvalitné osvojenie si techniky čítania nenásilným, zážitkovým spôsobom na vhodných, veku primeraných textoch. Vyučujúci dáva zvýšený priestor rozvoju vlastnej tvorby žiaka a pri práci s informáciami, ČG, schopnosti argumentovať a pod. Súčasne vyučujúci prináša do vyučovania texty súvislé i nesúvislé.

2. ČÍTANIE S POROZUMENÍM NA II. STUPNI

Pozitívny vzťah k celoživotnému vzdelávaniu je závislý od úrovne zvládnutia jazyka. Aj ISCED 2 zdôrazňuje nevyhnutnosť chápania jazyka ako nástroja myslenia, prostriedok komunikácie a tiež jazyk definuje ako znak národnej identity. Tieto aspekty premietame nielen do osvojovania si poznatkov o jazyku (jazyková kompetencia), ale aj do ich použitia v rôznych komunikačných situáciách (komunikačná kompetencia). Taktiež sme vytvorili väčší priestor na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, ČG, schopnosť argumentovať a pod. Cieľom je rozvoj čitateľských schopností, ktoré presahujú aspekt technického zvládnutia čítaného textu a smerujú k prijatiu jeho obsahu. Žiakov vedieme miesto návyku na memorovanie a pasívneho

prijímania poznatkov ku konštruovanej a aktívnej účasti v procese učenia sa. V jednotlivých vyučovacích predmetoch využívame inovačné metódy a formy práce, porovnávame informácie z rôznych zdrojov, využívame multimediálne programy, zaraďujeme prácu s internetom s prepojením na bežný život, pracujeme s nesúvislými textami (mapy, grafy, tabuľky a pod.), vyvodzujeme vzťahy medzi informáciami. ČG ako kompetenciu k celoživotnému učeniu rozvíjame na princípe medzipredmetových vzťahov. Žiak, ktorý preukazuje takúto zručnosť :

- si uvedomuje potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobnostného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

Komunikačnú spôsobilosť a čitateľskú gramotnosť žiakov rozvíjame vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch. V pláne práce školy sú zahrnuté plánované aktivity na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti. Metodické orgány majú vo svojich plánoch zapracované opatrenia na zlepšenie čítania a čítania s porozumením a majú naplánované aktivity na rozvíjanie ČG vo vyučovacom i mimovyučovacom čase. Vzhľadom na nižší počet žiakov v triedach využívame diferencované úlohy a činnosti, vedieme žiakov k čítaniu s porozumením, chápaniu a vysvetľovaniu obsahu zameraného na rozvíjanie komunikačných zručností. Do vyučovacieho procesu častejšie zaraďujeme prácu vo dvojiciach i v skupinách a využívame diferenciáciu úloh pre žiakov podľa ich schopností. Na dosiahnutie lepších výsledkov žiakov v oblasti ČG uskutočňujeme aktivity:

- účasť na ďalšom vzdelávaní pedagógov organizovaných metodicko-pedagogickým centrom,
- interné vzdelávanie pedagógov v jednotlivých metodických orgánoch a individuálne, štúdium,
- odovzdávanie získaných poznatkov na zasadnutiach metodických orgánov (dané vzdelávanie sa pozitívne prejavuje v zavádzaní nových foriem a metód práce, pri výbere textov, pri overovaní čítania s porozumením, pri rozvoji kritického myslenia a komunikačných zručností žiakov),
- ďalšie vzdelávanie učiteľov cudzích jazykov na zvýšenie odbornej spôsobilosti,
- rozšírenie časovej dotácie hodín cudzích jazykov,
- zlepšovanie kvality jazykového vyučovania, výstupných vedomostí a komunikačných schopností žiakov v cudzom jazyku,
- používanie pracovných zošitov zameraných na rozvoj matematickej a ČG,
- využívanie školskej knižnice ako centra rozvoja čitateľských zručností - žiaci sa učia hľadať rozličné informácie z rôznych zdrojov, ktoré využívajú v projektových a skupinových prácach,

- pravidelné dopĺňanie knižničných jednotiek a výukových programov - otvorené hodiny orientované na metódy rozvoja ČG,

V priebehu školského roka sú pripravené rôzne zaujímavé akcie spojené s čítaním, návštevou knižnice. Každodennou činnosťou v škole je:

1. **Hlasné čítanie učiteľa** - touto aktivitou učiteľ motivuje žiakov, aby sa pustili do čítania. Cieľom pri hlasnom čítaní je viesť žiakov od radosti z počúvania k radosti z vlastného čítania .

Z: všetci vyučujúci

T: priebežne

2. **Dostatok času na čítanie** - v triede je pravidelne vyčlenený istý čas, pretože niektoré deti mimo školy vôbec nečítajú.

Z: vyučujúci SJ a CJ

T: priebežne

3. **Možnosť vlastného výberu textu** – žiaci sa môžu sami rozhodnúť, čo budú čítať, čím učiteľ zvyšuje zapojenie sa do aktívneho čítania, motivuje ich zvedavosť a podporuje porozumenie. Správnym a premysleným zacielením zabezpečí, aby literatúra, z ktorej si žiaci vyberajú, zodpovedala špecifikám ich školského veku, aby bola zaujímavá, hravá, so zmyslom pre humor, žánrovo pestrá a tematicky variabilná.

Z: všetci vyučujúci

T: priebežne

4. **Reakcia na prečítané** ukáže do akej miery žiaci textu porozumeli - reprodukcia príbehu, výtvarné zobrazenie, tvorivá dramatika a akčné hry.

Z: všetci vyučujúci

T: priebežne

5. **Školská knižnica** ako odborné, informačné, študijné, internetové a čitateľské centrum najmä pre žiakov, pedagogických i nepedagogických zamestnancov školy. Školská knižnica dotvára vhodné prostredie na realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu a mimo vyučovacích aktivít. V súvislosti s Medzinárodným mesiacom školských knižníc na podporu čítania sa zapája so žiakmi do projektu Záložka do knihy spája školy.

Z: vyučujúci SJ a I.stupňa

T: priebežne

6. **Kružky, napríklad dramatický krúžok** – pravidelná činnosť žiakov v záujmových útvaroch zvlášť pre žiakov I. stupňa a II. stupňa. Prezentácia na verejnosti v rámci rôznych podujatí usporiadaných školou – Vnúčatá starým rodičom, Vianočná akadémia, vianočný jarmok, Kytica vd'aky matkám, Deň otvorených dverí spojený so zápisom do 1. ročníka

Z: vedúci krúžkov

T: priebežne

7. **Školský časopis Očko** – pravidelná činnosť redakčnej rady pod vedením pedagóga, žiaci pri svojej práci využívajú aj IKT; pravidelné príspevky ostatných žiakov z vlastnej tvorby; časopis vychádza ako občasník v počte 3 čísla v kalendárnom roku.

Z: vedúci pedagóg RR

T: priebežne

8. **Práca s nadanými žiakmi** - v predmetoch, v ktorých žiaci vynikajú, majú možnosť sa ďalej vzdelávať v mimovyučovacom čase a v záujmových útvaroch a súčasne ich zapájame do rôznych umeleckých a postupových súťaží, predmetových olympiád:

A Slovo bolo u Boha

Oravský mikrofón

Dilongova Trstená

Kubínske divadelné dni

Hodžov novinový článok

Mladá slovenská poviedka

Medzinárodná prehliadka záujmovej umeleckej činnosti cirkevných škôl v Košiciach

Hviezdoslavov Kubín – prednes poézie a prózy

Olympiáda anglického jazyka, Olympiáda SJL

Z: vyučujúci SJ, CJ

T: podľa harmonogramu

9. **Súťaže, projekty a čitateľské aktivity** - usporiadané priebežne počas celého školského roka na I. i II. stupni a v ŠKD s cieľom motivovať žiakov k samostatnému čítaniu - Čítajme spolu, Moja obľúbená kniha, Číta celá trieda, Týždeň hlasného čítania, Čitateľský piatok, literárny kvíz, Európsky deň jazykov. Dané aktivity budú prebiehať vo vyučovacom i mimovyučovacom čase, niektoré aktivity budú spojené s využitím IKT.

Z: vyučujúci SJL, ANJ, vych. ŠKD T: priebežne

10. **Marec - mesiac knihy** – aktivity prebehnú vo vyučovacom i mimovyučovacom čase a v ŠKD - Týždeň hlasného čítania, Kvíz o knihe, Čitateľský maratón, Výstava kníh spojená s predajom.

Z: vyučujúci SJL, vych. ŠKD

T: marec

Besedy - zabezpečenie besedy so spisovateľom z nášho regiónu. Z: vyuč. SJL

T: podľa plánu

Exkurzie: návšteva knižnice, návštevy divadelných predstavení, návšteva rodiska M. Kukučina v Jasenovej, v Národnej knižnici v Martine, Literárne múzeum P. O. Hviezdoslava

Z: vyuč. SJL

T: podľa ponuky

Gramotnosť je jedným z najväčších úspechov akejkoľvek spoločnosti, je známkou civilizácie.

V tomto školskom roku sme sa zamerali na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Naším cieľom je vrátiť žiakov späť ku knihe, naučiť ich čítaniu s porozumením, aby žiak:

- dokonale používal materinský jazyk
- vyjadroval svoj názor vhodným spôsobom a aby si ho vedel obhájiť
- bol schopný vyjadriť svoje myšlienky a pocity
- názory vyjadroval adekvátne
- hodne sa vyjadroval ku kritike a prijímal kritiku druhých
- počúval a rešpektoval názory druhých
- komunikoval v jednom cudzom jazyku a osvojil si základy druhého cudzieho jazyka
- vedel vyhľadávať a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojil si metódy štúdia
a práce s informáciami
- využíval prostriedky IKT v bežnom živote a pre svoje ďalšie vzdelávanie

Na splnenie vytýčených cieľov používame aktivizujúce vyučovacie metódy, a to predovšetkým samostatnú prácu žiakov, prácu vo dvojiciach a skupinovú prácu. Okrem samostatnej práce zacielenej na získanie vedomostí, návykov a ďalších zručností je nevyhnutné, aby žiaci objavovali nové poznatky experimentovaním a vlastnou činnosťou. Pre učiteľa znamená, že individuálnym prístupom objavuje a usmerňuje rozvoj schopností jednotlivých žiakov, riadi tvorivú prácu kolektívu triedy. Objaviteľský prístup pri získavaní nových poznatkov a radosť zo samostatne vyriešenej úlohy posilňujú pozitívny vzťah žiaka k predmetu.

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

12. Organizácia vyučovania

Organizácia vyučovacích hodín

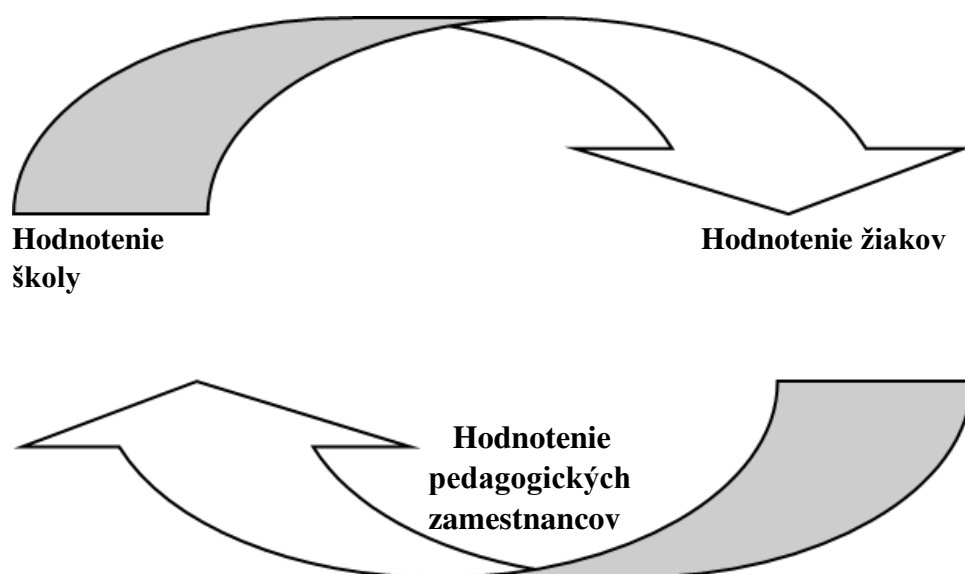
1. vyučovacia hodina: 7. 40 – 8. 25
2. vyučovacia hodina: 8. 30 – 9. 15
3. vyučovacia hodina: 9. 30 – 10. 15
4. vyučovacia hodina: 10. 20 – 11. 05
5. vyučovacia hodina: 11. 20 – 12. 05
6. vyučovacia hodina: – 12. 15 – 13. 00
7. vyučovacia hodina: 14.20 – 15. 05

Organizácia školského roka 2023/2024

- Školský rok sa začína *1. septembra 2023*.
- Školské vyučovanie sa začína *4. septembra 2023*.
- Školské vyučovanie v prvom polroku školského roka sa končí *31. januára 2024*.
- Školské vyučovanie v druhom polroku sa začne *1. februára 2024* a končí sa *28. júna 2024*.

III. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorňý systém hodnotenia kvality zameriavame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Cieľom je poskytnúť žiakovi a rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol problematiku a prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Súčasťou hodnotenia je povzbudenie do ďalšej práce a návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov na I. a II. stupni dodržiavame metodické pokyny na hodnotenie žiakov základnej školy (podľa Metodického pokynu č. 22/2011). Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami zohľadňujeme možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon (podľa záverov a odporúčaní špeciáno-pedagogického vyšetrenia žiaka).

Hodnotenie prospechu

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa na našej škole klasifikuje týmito stupňami: 1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný): Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chváľitebný): Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý): Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný): Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojovania poznatkov

a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho

činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný: Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Vo výslednej známke na konci klasifikačného obdobia hodnotíme:

- * písomné práce – štvrťročné, polročné, tematické, krátke kontrolné testy, päťminútovky, diktáty,
- * písomné a ústne odpovede – presnosť, odbornosť, trvalosť osvojenia pojmov, faktov a definícií, samostatnosť vyjadrovania, použiteľnosť vedomostí, úroveň myšlienkových operácií, úroveň motorických a intelektuálnych činností,
- * stupeň rozvoja kľúčových kompetencií,
- * domácu prípravu na vyučovanie a aktivitu na vyučovacej hodine, úpravu zošitov, prezentáciu projektov.

Hodnotenie predmetov - všetky predmety sú hodnotené bodmi prepočítanými na percentuálne zvládnutie učiva a pretransformované do známky v zmysle Školského vzdelávacieho programu a Inovovaného školského vzdelávacieho programu.

- Všetky predmety sú klasifikované (okrem TSV)
- Preverovanie vedomostí žiakov :
  1. ústnou formou – zohľadniť aktivitu žiakov, prácu na projektoch,
  2. písomnou formou – previerky – po prebratí tematického okruhu,
  3. didaktické testy
- Pri hodnotení upriamiť pozornosť na sebahodnotenie žiaka
- Zápis známok do dokumentácie – priebežne – internetová ŽK – známky žiacka knižka
- Znáмка sa stanovuje nasledovne:

% hodnotenie známka

100 – 90 výborný 1

89 – 75 chválitebný 2

74 – 50 dobrý 3

49 – 25 dostatočný 4

24 – 0 nedostatočný 5

Diktáty:

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

0 – 1 chyba = 1

2 – 4 chyby = 2

5 – 7 chýb = 3

8 – 10 chýb = 4

11 a viac chýb = 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

1. ročník 10 – 15 plnovýznamových slov
2. ročník 20 – 30 plnovýznamových slov
3. ročník 30 – 40 plnovýznamových slov
4. ročník 40 – 50 plnovýznamových slov
5. ročník 50-60 plnovýznamových slov,
6. ročník 61-70 plnovýznamových slov,
7. ročník 71-80 plnovýznamových slov,
8. ročník 81-90 plnovýznamových slov,
9. ročník 91-100 plnovýznamových slov.

Klasifikácia KD – stupnica1 :

známka	1	2	3	4	5
počet chýb	0 – 1	2 – 3	4 – 7	8 -10	11 a viac

Hodnotenie pravopisu:

- všetky chyby majú rovnakú hodnotu,
- y/ý, i/í v slove je rovnako závažná chyba ako zabudnuté diakritické alebo interpunkčné znamienka, či nesprávne napísané písmená;
- za chybu sa nepokladá, ak žiak nechá na konci riadka neslabičnú predložku alebo spojku (s, z, v, k, a,i),
- za chybu sa pokladá: -nesprávne rozdelené slovo na konci riadka,
- nečitateľné alebo vynechané písmeno/slovo,
- navyše napísané písmeno/slovo,
- ak sa tá istá chyba opakuje v tom istom tvare, resp. slove v diktáte viackrát, pokladá sa za 1 chybu.

Kontrolné diktáty (klasifikované) píše žiaci po prebratí učiva (tematického celku), na ktoré je diktát zameraný. Najlepšie, ak je to súvislý text. Návčičné diktáty sú neklasifikované. Nemusia ísť o súvislé texty. Môžu to byť slová, slovné spojenia, samostatné vety.

*podrobnejšie hodnotenie SJL je uvedené nižšie v iŠkVP – SJL

Hodnotiace portfólio MAT - ISCED1:

Päťminútovka : Počet chýb

1. 0 a 1 chyba
2. 2 a 3 chyby
3. 4 a 5 chýb
4. 6 a 7 chýb
5. 8 a viac chýb

Výsledná známka bude vypočítaná podľa vzorca na výpočet váhového aritmetického priemeru. Jednotlivé váhy známok sú nasledovné:

VÁHA 1: domáce úlohy, aktivita, ústne odpovede, päťminútovky

VÁHA 2: výstupný test , test na konci tematického celku

Hodnotiace portfólio MAT - ISCED2A:

Žiaci sú pri ústnych a písomných odpovediach hodnotení bodovo (počet získaných bodov/ celkový možný počet získaných bodov).

Okrem toho môžu získať **plusové body**:

- aktivita na hodine +1 bod
- matematické súťaže (podľa náročnosti a úspešnosti) +1- +10 bodov
- referát, prezentácia +1- +3 body

mínusové body:

- neurobená domáca úloha -1 bod
- pasivita na hodine -1 bod

Jednotlivé váhy bodov sú nasledovné:

VÁHA 1: plusové a mínusové body, ústne odpovede, päťminútovky, priebežné písomky

VÁHA 2: tematické písomky

Na konci klasifikačného obdobia sa spočítajú získané body a vypočíta sa výsledné percento podľa vzorca:

(Počet získaných bodov/celkový možný počet získaných bodov) . 100

Výsledná známka sa určí podľa stupnice:

100% - 90 % = výborný

89 % - 75 % = chválitebný

74 % - 50 % = dobrý

49 % - 25 % = dostatočný

24 % - = nedostatočný

2. Vnútroňný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Úlohou vedúceho zamestnanca – vedúceho MZ, PK, zástupcu a riaditeľa školy je posúdenie pracovného výkonu zamestnancov a rozpoznanie ich pozitívnych a negatívnych stránok, spolurozhodovanie o spôsobe odmeňovania a motivovania zamestnancov, zlepšovanie vzájomných vzťahov medzi riadiacim zamestnancom a jeho podriadenými spolupracovníkmi a zamestnancami v pracovnom tíme navzájom, osobný vzťah zamestnanca k práci, stotožnenie sa zamestnanca s cieľmi školy.

Hodnotenie zamestnancov bude prebiehať na základe:

- Pozorovania (hospitácie z vedenia školy)
- Rozhovoru
- Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje - s ohľadom na osobitosti žiakov v triede (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod)
- Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomného hodnotenia učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“).
- Plnenia pracovných povinností a úloh, plnenia cieľov školy, vedenia pedagogickej agendy, vedenia a práce so žiakmi (kvantita, kvalita práce, produktivita práce, dosiahnuté výsledky so žiakmi, plnenie termínov)
- fungovania v pracovnom tíme, pracovného a spoločenského správania (interpersonálne vzťahy, spolupráca, komunikácia, flexibilita, ochota, schopnosť rozhodovať, schopnosť viesť spolupracovníkov, spolupráca s rodičmi žiakov)
- úsilia učiteľa venovaného osobnému rozvoju (vzdelávanie, rozvoj vedomostí a zručností, schopností)

Formy, metódy a spôsoby kontroly:

Pozorovanie, individuálny rozhovor s učiteľom.

Didaktické testy, previerky zamerané na plnenie štandardov, ktoré sú už vypracované pre jednotlivé predmety a ročníky.

Rozbor predpísaných písomných prác a previerok na MZ a PK.

Spolupráca MZ a PK kontrola dodržania časového plánu plnenia úloh, zovšeobecňovanie dobrých skúseností z výchovno - vzdelávacej práce.

Sledovanie plnenia pracovného, prevádzkového poriadku a školského poriadku záväzného pre pedagogických pracovníkov a žiakov školy (pravidelnosť dochádzky).

Sledovanie a kontrola elektronickej a písomnej dokumentácie školy:

1. elektronická triedna kniha (ETK)
2. elektronická žiacka knižka (EŽK)
3. osobné listy
4. triedne výkazy
5. záznamy nepovinných predmetov a povinne voliteľných predmetov
6. dokumenty krúžkov
7. plnenie BOZ, PO, CO a pod.
8. predpísané písomné práce, diktáty, slohy
9. inventárne knihy

Kontrola práce triednych učiteľov:

1. kontrola práce s triedou
2. plnenie úloh triednických hodín
3. spolupráca s výchovným poradcom

Kontrola práce výchovného poradcu:

1. Spolupráca s rodičmi, spolupráca s poradenskými zaradeniami
2. Pravidelná prevencia problémových javov na ped. porade
3. Dodržiavanie vlastného plánu (príloha plánu práce školy)

Kontrola práce vedúcich metodických orgánov a koordinátorov:**Kontrola dozorov****Kontrola učební, laboratórií, dielne, telocvične**

- s cieľom zistiť nedostatky

Kontrola bezpečnosti a hygienických opatrení

Kontrola práce školníka, upratovačiek a administratívnych pracovníkov (vecné plnenie, dodržiavanie pracovného času a jeho účelného využitia pri plnení pracovných povinností)

Zaraďovanie relaxačných chvíľok s cvičeniami do vyučovacích hodín (najmä v triedach so slabšou koncentráciou pozornosti, slabším prospechom), nezadávanie DÚ v stredu.

Využívanie areálu školy, najmä na hodinách výchov, činnosti dozoru, v iných predmetoch pri vhodných témach.

Dodržiavanie rozvrhu hodín v popoludňajších hodinách (vedenie školy počas služieb).

Rozpis kontrolných úloh na mesiace:

RŠ- riaditeľ školy

ZRŠ - zástupkyňa riaditeľa pre ZŠ

September:

- kontrola triednych kníh, klasifikačných záznamov, triednych výkazov (ZRŠ)
- plánov PK, MZ, koordinátorov (ZRŠ)
- kontrola zoznamov žiakov k 15.9. na povinné a voliteľné predmety, náboženskú výchovu etickú výchovu (ZRŠ)
- vstupné preverky z MAT a SJL vo všetkých ročníkoch, vyhodnotenie v MZ a PK (RŠ, ZRŠ, vedúce MZ a PK)
- kontrola stáleho rozvrhu hodín, inventárov v triedach nové zoznamy (ZRŠ, ekonómka školy, TU, školník)
- kontrola technického stavu budovy (RŠ, školník)
- aklimatizácia žiakov 1. ročníka na prácu v škole (vyučujúca v 1. ročníku, ZRŠ)
- kontrola estetickej stránky pracovného prostredia, upravenosť tried, vitrín, chodieb, panelov (RŠ, ZRŠ),
- kontrola úrovne upratovania (RŠ, ZRŠ)
- kontrola požiarneho zabezpečenia školy (RŠ)
- kontrola zmlúv o hmotnej zodpovednosti a vyhotovenie zmlúv pre nových pracovníkov (RŠ)
- kontrola predbežného záujmu žiakov o povolanie (RŠ, výchovný poradca)
- kontrola objednávky učebníc podľa potreby (ZRŠ, zodp. za sklad)
- aktualizácia dokumentácie CO, PO, BOZP technikmi (RŠ)
- kontrola pracovných náplní, vyhotovenie náplní pre nových pracovníkov, kontrola osobných spisov (RŠ)
- kontrola stavu pokladne (RŠ)
- kontrola vypracovania rámcových časovo - tematických plánov (ZRŠ, RŠ)
- kontrola začatia krúžkovej činnosti (ZRŠ)
- kontrola do 30.9. oznámenie - počty vzdel. poukazov, zúčtovanie vzdel. poukazov za obdobie JAN- AUG (RŠ, ekonómka)
- kontrola pravidelnosti školskej dochádzky a jej porušovanie bezodkladne riešiť so zákonnými zástupcami žiaka v súlade s § 5 ods. 10 a 11 zákona č. 596/2003 Z.z. Po zlyhaní tejto povinnosti podať hlásenie zriaďovateľovi školy. (RŠ, ZRŠ)

Október:

- kontrola triednych kníh, KZ, triednych výkazov (ZRŠ)
- kontrola - protokoly – vzdelávacie poukazy. (Termín: do 05.10. ZRŠ)

- kontrola vyučovania TEV v 3. - 9. ročníku, využívanie školského areálu (RŠ, ZRŠ)
- kontrola popoludňajšieho vyučovania (RŠ, ZRŠ)
- kontrola dodržiavania pracovnej doby (ZRŠ)
- kontrola stavu pokladne (RŠ)
- kontrola EŽK (ZRŠ a vedúca MZ)
- kontrola priebežného nahlasovania na psych. vyšetrenia (RŠ, vých. poradca)
- kontrola príprav čerpania rozpočtu, návrh rozpočtu (RŠ, ekonómka)
- kontrola ETK (ZRŠ)
- kontrola predloženie správy o výchovno - vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení zriaďovateľovi na schválenie do 31.10 a zverejnenia (RŠ)

November:

- kontrola ETK, EŽK, triednych výkazov (ZRŠ)
- kontrola úrovne hodnotenia predmetov na I. stupni (VYV, TSV, HUV, PVC) a na II. stupni, spôsob a formy hodnotenia práce žiakov vo výchovných predmetoch na II. stupni (vedenie školy)
- kontrola sledovanie frekvencie písomných prác a z ktorých predmetov - prvé dva týždne
v novembri (vedenie školy)
- kontrola organizácie a priebehu TSV v 1. - 4. ročníku (ZRŠ)
- kontrola sledovanie prechodu žiakov zo 4. a 5. ročníka - prispôsobenie práci na II. stupni (vyučujúci v 5. ročníku a TU 5. ročníka, RŠ a ZRŠ)
- kontrola záznamov v EŽK (TU, vedenie školy, vedúci PK, MZ)
- kontrola dodržiavania učebných osnov, využívanie štandardov, metodických pokynov na hodnotenie (ZRŠ, vedúci MZ, PK)
- kontrola súťaží na škole (RŠ)
- kontrola príprav inventarizácie (inv. komisie)
- kontrola plnenie plánov metodických orgánov a koordinátorov (RŠ, ZRŠ)
- kontrola plnenia povinnej školskej dochádzky štvrťročne vyhodnocovať a prijatie vlastných účinných opatrení na predchádzanie porušovania tejto povinnosti (RŠ)

December:

- kontrola ETK, EŽK, triednych výkazov (ZRŠ)
- fyzická kontrola a účtovná kontrola a uzávierka kabinetných zbierok za kalendárny rok, kontrola inventárnych kníh (vedúci zbierok, ekonómka, ZRŠ, RŠ)
- kontrola estetickej stránka pracovného prostredia - upravenosť tried, chodieb, vitrín, panelov, kabinetov a odborných učební (ZRŠ)
- príprava, úroveň vianočných besiedok po organizačnej, estetickej i spoločenskej a kultúrnej stránke (TU, ZRŠ)
- kontrola dodržiavania termínov revízií zariadení, písomný návrh na budúci rok, návrh plánu údržby na rok (RŠ)
- kontrola stavu pokladne (RŠ)
- kontrola definitívneho schválenia rozpočtu zriaďovateľom (RŠ)

Január:

- kontrola ETK, EŽK, triednych výkazov (ZRŠ)
- kontrola plnenia učebných osnov na I. polrok podľa zápisov v ETK a časových tematických plánoch v jednotlivých vyučovacích predmetoch (vedenie školy a vedúci MO)
- kontrola dodržiavania metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov, zapisovanie známok do EŽK (TU, vyučujúci klasifikovaných predmetov, vedenie školy)
- kontrola záznamov v EŽK, kontrola hodnotenia (ZRŠ a vedúci MO)
- kontrola povinných písomných prác a ich vyhodnotenie za I. polrok šk. rok (RŠ, ZRŠ)
- kontrola plnenie plánov metodických orgánov a koordinátorov (RŠ, ZRŠ)
- kontrola osobných údajov žiakov potrebných k vysvedčeniu (RŠ, TU)
- kontrola práce vedúcich metodických orgánov (súťaže, kontinuálne vzdelávanie) (RŠ)
- kontrola vysvedčení a triednych výkazov (RŠ, ZRŠ)
- vyhodnotenie úrazovosti na škole (ZRŠ, ekonómka)
- kontrola plnenie povinnej školskej dochádzky štvrťročne vyhodnocovať a prijatie vlastných účinných opatrení na predchádzanie porušovania tejto povinnosti (RŠ)

Február:

- anketa medzi žiakmi 2. stupňa (niektoré triedy)– hodnotenie za 1. polrok (RŠ)
- prehľad záujmu žiakov 9. ročníka o štúdium na stredných školách a spracovanie prihlášok (výchovný poradca, RŠ)
- kontrola ďalšieho vzdelávania učiteľov (RŠ)
- kontrola úrovne čítania na I. stupni (RŠ, ZRŠ)
- kontrola pravopisu (RŠ, ZRŠ)
- kontrola doplnenia lekárničky (ZRŠ, ekonómka školy)
- do 28. februára sa predkladajú návrhy v meste Dolný Kubín na udelenie Čestného uznania pedagógom a iným pracovníkom školy za prácu a mimoriadne výsledky dosiahnuté vo výchovno-vzdelávacom procese, na úseku vedy, starostlivosti o deti, mládež a šport a za prácu a výsledky, ktoré robia dobré meno škole či obci pri odchode do dôchodku a návrhy na udelenie Ďakovného listu za prácu pedagógom, ktorí sa významným spôsobom zúčastňujú na rozvoji školy

Marec:

- kontrola odovzdania prihlášok na SŠ (RŠ, vých. poradca)
- kontrola personálneho obsadenia školy pre budúci šk. rok, plán vzdelávania (RŠ)
- kontrola stavu súťaží (RŠ, ZRŠ, vedúci MZ a PK)
- kontrola budov a areálu školy z hľadiska BOZP a PO, preverenie a prehodnotenie stavu PO - prenosné spotrebiče, bleskozvody, hasiace prístroje a pod. (RS, technik BOZP)
- kontrola krúžkov – úroveň, dokumentácia (ZRŠ)
- kontrola úrovne environmentálnych poznatkov žiakov (ZRŠ)

- kontrola skladu učebníc (ZRŠ)

Apríl:

- kontrola zorganizovania Dňa učiteľov (RŠ, ZRŠ)
- kontrola príprav na zápis do 1. ročníka (RŠ, ZRŠ, vedúca MZ)
- kontrola po zápise písomne nahlásiť na OÚ údaje: počet zapísaných detí, z toho dievčat, z celkového počtu zapísaných detí počet odkladov a počet nezaškolených v MŠ, počet tried samostatných a spojených, počet nezapísaných detí porovnaním s údajmi v matrike.(ZRŠ)
- kontrola zaslania prihlášok do 8 - ročných gymnázií (ZRŠ, vých. poradca)
- kontrola úrovne podmienok vzdelávania v jednotlivých triedach, OU, chodbách z hľadiska požiadaviek na motiváciu žiakov a kultúrne správanie sa (ZRŠ)
- kontrola dodržiavania učebných osnov, využívanie štandardov, metodických pokynov na hodnotenie (ZRŠ, vedúci MZ, PK)
- kontrola plnenie plánov metodických orgánov a koordinátorov (RŠ, ZRŠ)
- kontrola technického stavu učební, zariadenia v nich, nábytku a pod. (ZRŠ, školník)
- kontrola plnenia povinnej školskej dochádzky štvrťročne vyhodnocovať a prijímanie vlastných účinných opatrení na predchádzanie porušovania tejto povinnosti (RŠ)

Máj:

- úroveň písomného a grafického prejavu žiakov 2. - 8. ročníka (zošity, lab. práce a pod.), kontrola úrovne graf. prejavu žiakov 1. ročníka (ZRŠ, vedúci MO)
- kontrola - analýza výsledkov prijímacích pohovorov žiakov 9. roč. (RŠ, výchovný poradca)
- kontrola práce vedúcich metodických orgánov (súťaže, kontinuálne vzdelávanie) (RŠ)
- kontrola príprav a uskutočnenie dňa otvorených dverí (RŠ, ZRŠ a TU)
- kontrola príprav MDD (ZRŠ)
- kontrola stavu pokladne (RŠ)
- kontrola úrazovosti (ZRŠ)
- výstupné previerky SJ, M vo všetkých ročníkoch 2.- 9. ročník, vyhodnotenie % úspešnosti žiakov (uč. uvádzaných predmetov)
- riaditeľské previerky a testy – presný rozpis sa zverejní podľa výsledkov hospitácií, iných testov, hodnotení (RŠ, ZRŠ)

Jún:

- do 15. júna TU predkladajú návrhy na udelenie pamätných listov a ocenení pre absolventov ZŠ a za mimoriadne výsledky dosiahnuté v študijnej, záujmovo umeleckej a športovej oblasti, ktorými v okresnom, krajskom, celoštátnom i medzinárodnom meradle prispeli k zviditeľneniu školy a mesta. (RŠ, pedagogická rada školy, rada školy)

- kontrola úroveň estetickej stránky pracovného prostredia na školskom pozemku, na školskom ihrisku, v telocvični, odb. učebni a kabinetoch (ZRŠ)
- kontrola plánu služieb počas prázdnin, kontrola čerpania NV a dovoleniek (ZRŠ)
- kontrola plnenia opatrení z previerok BOZP a PO (RŠ)
- kontrola úväzkov učiteľov (ZRŠ)
- vyhodnotenie úspešnosti žiakov v predmetových olympiádach a súťažiach (vedúci MZ, PK, ZRŠ, RŠ)
- analýza úrazovosti na škole počas šk. roka (ZRŠ)
- kontrola plnenia učebných osnov na II. polrok podľa zápisov v ETK a časových tematických plánoch v jednotlivých vyučovacích predmetoch (vedenie školy a vedúci MO)
- kontrola dodržiavania metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov, zapisovanie známok do EŽK (TU, vyučujúci klasifikovaných predmetov, slovne hodnotených predmetov, vedenie školy)
- kontrola záznamov v EŽK (ZRŠ a vedúci MZ)
- kontrola povinných písomných prác a ich vyhodnotenie za II. polrok šk. rok (RŠ, ZRŠ)
- kontrola plnenie plánov metodických orgánov a koordinátorov (RŠ, ZRŠ)
- správy o činnosti metodických orgánov školy, kordinátorov pri plnení plánu práce školy za školský rok (vedúce MZ a PK)
- uzavretie dokumentácie a odloženie do archívu (RŠ, ZRŠ)
- analýza splnenia plánu školy za šk. rok (ZRŠ)

Termíny úloh vedenie školy pravidelne upresňuje a vyhodnocuje na porade vedenia školy, prípadne na pracovnej porade.

Na zlepšenia kvality vyučovania a tým vzdelávacích výsledkov prispieva spätná väzba formou **hospitačnej činnosti**.

Priama hospitačná činnosť,

v ktorej riaditeľ a zástupcovia riaditeľa v spolupráci s vedúcimi MZ a PK budú sledovať:

- cieľ a obsah hodiny,
- vyučovanie ako činnosť učiteľa- organizácia práce, prejav, formy, metódy, primeranosť,

súčasnú trendy, individuálny prístup, diferenciacia, skupinová práca, kontrola a hodnotenie

- učenie ako činnosť žiaka- postoje, záujem, aktivita, písomný prejav, ústna komunikácia, pamäť,
- tvorivosť, sebahodnotenie, atmosféra triedy, rušivé vplyvy, klíma
- dodržiavanie didaktických zásad, s osobitným zameraním na triedy prospechovo slabšie
- plnenie učebných osnov a metodických pokynov a požiadaviek štandard v jednotlivých ročníkoch
- využívanie učebných pomôcok a didaktickej techniky

- využívanie odborných učební
- dodržiavanie zásad klasifikácie žiakov, najmä u začínajúcich a nekvalifikovaných učiteľov
- dodržiavanie psychohygienických zásad vo výchovno - vzdelávacej práci
- plnenie plánu práce školy, plánov MZ a PK
- dodržiavanie bezpečnostných predpisov na vyučovacích hodinách so zreteľom na charakter predmetu

Na zabezpečenie korektného postupu pri hospitačnej činnosti budeme postupovať podľa týchto zásad:

pred hospitáciou: rozhovorom s učiteľom zistiť cieľ a obsah vyučovacej hodiny (t. j. čo chce učiteľ žiakov naučiť a aká bude učebná téma), overiť či cieľ a učebná téma zodpovedá daným učebným osnovám, zistiť konkrétne požiadavky na vedomosti a zručnosti stanovené vzdelávacím štandardom k danej téme (t. j. čo má vedieť každý žiak ako základné učivo),

počas hospitácie: zaujať v triede miesto tvárou k žiakom na úrovni učiteľa (napr. vpredu

naboku pri katedre, nesedieť vzadu za chrbtom žiakov oproti učiteľovi, sústredene pozorovať

a počúvať priebeh vyučovania (zaznamenávať prípadne frekvenciu javov), nerušiť vyučovanie nevhodnou vlastnou činnosťou (listovanie v triednej knihe, klasifikačnom hárku, v zošitoch žiakov, komunikáciou s prítomnou osobou na hospitácii, chodením po triede, a pod.),

po hospitácii: vyplniť príslušný záznam z hospitačnej činnosti, spracovať údaje z pozorovania a až potom oboznámiť učiteľa s výsledkom. Je nevhodné oboznamovať učiteľa bez spracovania údajov tesne po skončení vyučovacej hodiny. V rozhovore v dohodnutom čase poukázať na silné a slabé stránky vyučovacej činnosti učiteľa a učebnej činnosti žiakov podľa vyhodnotených údajov a prekonzultovať možné opatrenia a odstránenie nedostatkov.

Hodnotenie pedagogických zamestnancov je zamerané na hodnotenie profilu učiteľa ako sú:

- motivácia žiakov k učeniu, rozvíjanie kľúčových kompetencií u žiakov,
- vytváranie podmienok na dosahovanie primeraných výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov,
- stanovenie edukačných cieľov orientovaných na žiaka vo vzťahu k obsahu vzdelávania,
- výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, riaditeľské preverky, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.),
- tvorba učebných materiálov, didaktických testov a učebných pomôcok,
- absolvovanie jednotlivých programov kontinuálneho vzdelávania,

- uplatňovanie novonadobudnutých vedomostí a zručností pri výkone svojej činnosti,
- zvyšovanie svojho právneho vedomia, práca v súlade s platnými právnymi predpismi,
- prínos pre zamestnávateľa – propagácia a prezentácia školy na verejnosti, spolupráca
- rodičmi, inými organizáciami,
- organizovanie mimoškolských aktivít,
- individuálny prístup k žiakom s rešpektovaním ich schopností a možností,
- dodržiavanie a využívanie pracovného času, plnenie pracovných povinností,
- vedenie pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie,
- využívanie IKT v profesijnom rozvoji a pri výkone práce,
- spolupráca na tvorbe školského vzdelávacieho programu,
- zapájanie sa do prípravy a realizácie rozvojových projektov školy,
- vykonávanie špecializovaných činností, zavádzaní zmien alebo inovácií do vyučovacieho procesu,

vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

U vedúcich pedagogických zamestnancov sa hodnotí aj:

- ovládanie a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov v praxi s dôrazom na predpisy platné pre rezort školstva, manažérske zručnosti,
- kvalita, náročnosť a rozsah riadiacej práce.

Hodnotenie pedagogických zamestnancova je zabezpečené individuálnymi hodnotiacimi rozhovormi zamestnanca a bezprostredne nadriadeného vedúceho zamestnanca ako aj prostredníctvom hodnotiacich a sebahodnotiacich dotazníkov na konci každého školského

roka. Priebežné hodnotenie pedagogických zamestnancov žiakmi cez dotazník Interakčného štýlu práce učiteľa.

Vnútro školskú kontrolu v rámci svojich kompetencií vykonávajú riaditeľ školy, zástupkyňa riaditeľ školy a vedúci/a predmetovej komisie.

Kontrolno – hospitačná činnosť je zameraná na tieto oblasti:

- plnenie školského vzdelávacieho programu, dodržiavanie učebných osnov a zosúladienie tematických výchovno vzdelávacích plánov s platnými učebnými osnovami, plnenie úloh a plánu práce metodického združenia,
- dôsledné a jednotné vyplňanie pedagogickej dokumentácie, úroveň a výsledky výchovno – vzdelávacieho procesu a rozvoj kľúčových kompetencií,
- využitie didactickej techniky, učebných pomôcok, výpočtovej techniky a iných názorných pomôcok,

- využívanie spätnej väzby pri plnení cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu, rozvoj poznávacích schopností, metódy a formy práce, pracovná klíma na vyučovacích hodinách, dodržiavanie metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl,
- sledovanie interakcií učiteľ - žiak, triednickú prácu, prácu so začlenenými žiakmi,
- plnenie úloh z Plánu práce školy,
- adaptáciu žiakov 1. ročníka,
- úroveň a výsledky práce so žiakmi v mimovyučovacom čase,
- plnenie úloh jednotlivých projektov školy, environmentálnej výchovy,
- prevencie drogových závislostí, výchovy k manželstvu a rodičovstvu a prierezových tém,
- systematickú prípravu žiakov na súťaže a predmetové olympiády, stav a úroveň vyučovania telesnej a športovej výchovy a športovej prípravy,
- plnenie povinností zamestnancov školy vyplývajúce z pracovného a školského poriadku,
- na plnenie plánu kontinuálneho vzdelávania pre príslušný školský rok.

Pri kontrolno - hospitačnej činnosti budeme využívať nasledovné metódy a formy:

- priame hospitácie na vyučovacej hodine, rozbor vyučovacej hodiny,
- hospitácie na zasadnutiach metodických orgánov,
- rozhovor s vedúcimi MZ, PK, diskusia s členmi MZ, PK - všeobecne aj výmena názorov, postrehov z vyučovacích hodín, kontrola zápisníc zo zasadnutí MZ, PK,
- kontrola písomností žiakov,
- hospitácie na vyučovacej hodine s vedúcimi PK,

mimoriadne zasadnutia MZ, PK zvolané riaditeľom školy alebo zástupkyňou,

Plán počtu hospitácií:

RŠ: minimálne 2-3x do roka

ZRŠ: minimálne 1x do mesiaca s tým, že za rok je povinnosť hospitovať všetkých pedagogických zamestnancov spolu

Hospitácia sa ohlasuje minimálne deň vopred vyučujúcemu, v prípade potreby aj bezprostredne bez ohlásenia.

3. Hodnotenie školy

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti · Posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe · Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, vrátane návrhov a opatrení.

Monitorujeme pravidelne:

- Podmienky na vzdelanie

- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- Prostredie – klíma školy
- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania
- Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Výsledky vzdelávania
- Riadenie školy
- Úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- Dotazníky pre žiakov a rodičov
- Dotazníky pre absolventov školy
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach
- Kronika školy

Každoročne škola vypracováva v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 9/2006 Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy v príslušnom školskom roku. V nej je kladený dôraz na:

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú a prijatie opatrení na zlepšenie.

Správa je komplexným zhodnotením práce školy v predošlom školskom roku, je prerokovaná na pedagogickej rade, schvaľovaná školskou samosprávou – Radou rodičov.

IV. Inovované učebné plány

Škola poskytuje základné všeobecné vzdelanie / ISCED 1 a ISCED 2 /. Inovovaný školský vzdelávací program vychádza z Rámcového štátneho vzdelávacieho programu. Obsah primárneho aj nižšieho sekundárneho vzdelávania je rozdelený do 8 vzdelávacích oblastí.

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových

vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov. V Štátnom vzdelávacom programe je obsah vzdelávacej oblasti rozčlenený do vybraných učebných predmetov.

Zaradenie predmetov 1. - 4. ročníka do vzdelávacích oblastí pre primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra 1.cudzí jazyk (Anglický jazyk)
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika
Človek a príroda	Prvouka Prírodoveda
Človek a spoločnosť	Vlastiveda
Človek a hodnoty	Rímskokatolícke náboženstvo
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Inovovaný učebný plán pre primárne vzdelávanie

Rámcový učebný plán je dokument, ktorý vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín jednotlivých predmetov. Učebný plán je realizovaný v rámci týždenného rozvrhu vyučovacích hodín pre jednotlivé triedy v ročníku. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania, pričom musí byť zachovaná minimálna celková časová dotácia, ktorá je pri časovej dotácii jedna hodina týždenne 33 hodín ročne.

Obsah vzdelávania vychádza zo vzdelávacích štandardov ŠVP.

Inovovaný štátny vzdelávací program

Vzdelávacia oblasť	Predmet ročník	1		2		3		4		S p .	P o v .	D i s p .	5		6		7		8		9		Spolu	Povinné	Disponibilné			
Jazyk a komunikácia	SJL	9	8	7	7	3	3	1	1	0	5	5	4	5	5	1	2	2	5	4	1	2	2	4	1			
	prvý cudzí jazyk	1	1	3	3	8	6	2	3	3	3	3	1	3	1	3	1	7	5	2	1	1	5	2	2			
	druhý cudzí jazyk																											
MAT a práca s informáciami	MAT	4	4	1	4	4	1	1	1	1	1	4	1	4	4	4	4	1	5	1	2	2	4	1	3			
	INF			1	1	2	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4	0						0			
Človeka príroda	prvouka	1	2						3	3	0																	
	Prírodoveda			1	1	2	4	3	1																			
	FYZ												2	1	1	2	1	1	8	6	2				2			
	CHE													2	2	1	1	6	5	1					1			
	BIO											2	1	1	2	1	1	8	7	1						1		
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2	3	3	0																				
	DEJ										1	1	1	1	1	1	2	9	6	3					3			
	GEO										2	1	1	1	1	1	7	6	1						1			
	OBN												1	1	1	1	4	4	0						0			
Človeka a hodnoty	etická/náboženská výchova/náboženstvo	1	1	1	1	1	1	1	8	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	5	5

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským

(2. cudzí jazyk)

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu	Povinné	Disponibilné		
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5	5	4	5	5	24	24	0		
	prvý cudzí jazyk	3	3	3	3	3	15	15	0		
	druhý cudzí jazyk				2	2	2	6	0	6	
MAT a práca s informáciami	matematika	4	1	4	4	4	1	5	23	21	2
	informatika	1		1	1	1			4	4	0
Človeka príroda	prvouka										
	prírodoveda										
	fyzika			2	1	2	1	1	7	6	1
	chémia				2	2	1	1	6	5	1
	biológia	2		1	1	2	1	1	8	7	1
Človek a spoločnosť	vlastiveda										
	dejepis	1		1	1	1	1	2	8	6	2
	geografia	2		1	1	1	1	1	7	6	1
	občianska náuka			1	1	1	1	1	4	4	0
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova/náboženstvo	1	1	1	1	1	1	1	10	5	5

Človek a svet práce	pracovné vyučovanie													
	technika	1		1		1		1		1		5	5	0
Umenie a kultúra	VYV	1		1		1		1		1		5	5	0
	HUV	1		1		1		1				4	4	0
Zdravie a pohyb	TSV	2		2		2		2		2		10	10	0
Základ		24		25		26		27		25		12		
Voliteľné (disp.) hodiny		2		3		4		4		6		19		
Spolu : povinná časť + voliteľné hodiny		26		28		30		31		31		14		
												6		

Poznámky k RUP pre 1. ročník: Disponibilné hodiny v 1. ročníku sme v rámci inovovaného školského vzdelávacieho programu využili na navýšenie časovej dotácie v predmetoch prvý cudzí jazyk a rímskokatolícke náboženstvo. Vyučovanie každého z týchto predmetov sme posilnili o 1 vyučovaciu hodinu.

Poznámky k RUP pre 2. ročník: Disponibilné hodiny v 2. ročníku sme v rámci inovovaného školského vzdelávacieho programu využili na navýšenie časovej dotácie o jednu hodinu v predmete anglický jazyk, jednu hodinu matematiky a rímskokatolícke náboženstvo. Vo všetkých predmetoch s časová dotácia 1 vyučovacia hodina.

Poznámky k RUP pre 3. ročník: Disponibilné hodiny v 3. ročníku sme v rámci inovovaného školského vzdelávacieho programu využili na navýšenie časovej dotácie o jednu hodinu v predmete rímskokatolícke náboženstvo a jednu hodinu v predmete prírodoveda.

Poznámky k RUP pre 4. ročník: Keďže v 4. ročníku je k dispozícii len jedna disponibilná hodina, posilnili sme predmet rímskokatolícke náboženstvo. Týmto sme dosiahli strop počtu hodín v 4. ročníku. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce.

Vyučovanie informatiky prebieha v počítačových učebniach. Pri vyučovaní predmetu informatika sa delia triedy 3. a 4. roč. na skupiny tak, aby pri jednom počítači sedel iba jeden žiak. Vyučovanie telesnej a športovej výchovy sa realizuje v areáli školy, alebo v telocvični, ktorými škola disponuje. V rámci vyučovania telesnej a športovej výchovy získavajú žiaci aj základy korčuľovania, ktoré vyučujeme na ľadovej ploche na zimnom štadióne v Dolnom Kubíne.

Zaradenie predmetov 5. - 9. ročníka do vzdelávacích oblastí

pre nižšie sekundárne vzdelávanie

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra Prvý a druhý cudzí jazyk (Anglický jazyk, Nemecký jazyk, Ruský jazyk)
Matematika a práca s informáciami	Matematika, Informatika
Človek a príroda	Fyzika Chémia Biológia
Človek a spoločnosť	Dejepis Geografia Občianska náuka
Človek a hodnoty	Rímskokatolícke náboženstvo
Človek a svet práce	Technika
Umenie a kultúra	Hudobná výchova Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

Inovovaný učebný plán pre nižšie sekundárne vzdelávanie

Rámcový učebný plán je dokument, ktorý stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov. Učebný plán je realizovaný v rámci týždenného rozvrhu vyučovacích hodín pre jednotlivé triedy v ročníku. Obsah vzdelávania vychádza zo vzdelávacích štandardov ŠVP.

Rámcový učebný plán pre 2. stupeň

Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania, pričom musí byť zachovaná minimálna celková časová dotácia, ktorá je pri časovej dotácii jedna hodina týždenne 33 hodín ročne.

Poznámky k RUP pre 5. ročník: disponibilné hodiny v 5. ročníku - 2 hodiny sme v rámci inovovaného školského vzdelávacieho programu využili na navýšenie časovej dotácie v predmetoch matematika a rímskokatolícke náboženstvo. Vyučovanie každého z týchto predmetov sme posilnili o 1 vyučovaciu hodinu.

Poznámky k RUP pre 6. ročník: Disponibilné hodiny v 6. ročníku - 3 hodiny sme v rámci inovovaného školského vzdelávacieho programu využili na navýšenie časovej dotácie v predmetoch dejepis, biológia a rímskokatolícke náboženstvo po jednej hodine.

Poznámky k RUP pre 7. ročník: V 7. ročníku sme v rámci inovovaného školského vzdelávacieho programu zaviedli vyučovanie druhého cudzieho jazyka. Žiaci majú možnosť výberu druhého cudzieho jazyka - nemeckého alebo ruského jazyka. Z rámca štyroch disponibilných hodín sme vyčlenili dve vyučovacie hodiny na vyučovanie druhého cudzieho jazyka (nemeckého/ruského), jednou hodinou sme navýšili časovú dotáciu v predmete dejepis a v predmete rímskokatolícke náboženstvo.

V prípade, že si žiaci nevyberú možnosť druhého cudzieho jazyka, majú posilnenú hodinu prvého cudzieho jazyka, hodinu fyziky, hodinu dejepisu a hodinu rímskokatolíckeho náboženstva. Všetky v počte jedenej hodine.

Poznámky k RUP pre 8. ročník: Vo 8. ročníku sme v rámci inovovaného školského vzdelávacieho programu mali možnosť využiť štyri disponibilné hodiny. Z týchto štyroch hodín sme dvoma hodinami posilnili vyučovanie druhého cudzieho jazyka, jednou hodinou matematiky a jedna hodina rímskokatolícke náboženstvo. V prípade, že si žiaci nevyberú možnosť druhého cudzieho jazyka, majú posilnenú hodinu prvého cudzieho jazyka, hodinu matematiky, hodinu dejepisu a hodinu rímskokatolíckeho náboženstva. Všetky v počte jedenej hodine.

Poznámky k RUP pre 9. ročník: z počtu 6 - tich disponibilných hodín sme posilnili 2 hodinami druhý cudzí jazyk, 1 hodinu chémie, 1 hodinu fyziky, 1 hodina informatiky a 1 hodinu rímskokatolíckeho náboženstva. V prípade, že si žiaci nevyberú možnosť druhého cudzieho jazyka, majú posilnenú hodinu slovenského jazyka, hodinu matematiky, hodinu informatiky, hodinu chémie, hodinu fyziky a hodinu rímskokatolíckeho náboženstva. Všetky v počte jedenej hodine.

Vyučovanie chémie a biológie prebieha v odborných učebniach, ktoré sa nachádzajú v sekcii odborných učebni na treťom poschodí školy. Vyučovanie techniky prebieha v dielňach, v areáli školy a na školskom pozemku. Podľa obsahu, potreby a charakteru výučby sú triedy v niektorých predmetoch rozdelené do skupín. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce.

Výučba cudzích jazykov, techniky, informatiky, telesnej a športovej výchovy a rímskokatolícke náboženstvo prebieha v skupinách. Na vyučovanie predmetov trieda rozdeľuje na skupiny. Do jednej skupiny spájame žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárame skupiny s najvyšším počtom žiakov podľa predpisov. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, spájame do skupín aj žiakov rozličných ročníkov. Zákonným zástupcom žiaka vybraný voliteľný predmet žiak navštevuje počas celého školského roka, Voľbu príslušného vyučovacieho predmetu nie je možné v priebehu školského roka zmeniť

(vyhláška 223/2022 o ZŠ): <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/223/>

Vyučovanie informatiky, techniky v odborných učebniach. Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk delíme triedy na skupiny, ktoré sa naplňajú maximálne do počtu 17 žiakov. Pri

vyučovaní predmetu informatika delíme triedu na skupiny, ktoré sa naplňajú do maximálneho počtu 17 žiakov a tak, aby pri jednom počítači/notebooku sedel iba jeden žiak. V odôvodnenom prípade podľa Vyhlášky 223/2022 o ZŠ (<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/223/lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/223/>) môžeme navýšiť počet o 3 žiakov v jednej skupine pri vyučovaní RMK, CUJ a INF.

Na vyučovanie vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova 2. stupni sa trieda rozdeľuje na skupiny chlapci a dievčatá. Do jednej skupiny (v súlade s vyhláškou 223/2022 o ZŠ) spájame žiakov viacerých tried jedného ročníka. Pre chlapcov a dievčatá vytvárame oddelené skupiny.

Vyučovanie telesnej a športovej výchovy sa realizuje na ihrisku, workoutovom ihrisku, taktiež v telocvični. Súčasťou vyučovania telesnej a športovej výchovy je aj plavecký výcvik realizovaný v 3. a v 4. ročníku na plavárni v a lyžiarsky výcvik realizovaný v 7. ročníku (pokiaľ to dovoľuje epidemiologická situácia). Počas pobytu žiakov v škole v prírode pre žiakov 1. stupňa na 1 pedagogického zamestnanca alebo jedného odborného zamestnanca pripadá najviac 13 žiakov. (<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/223/>)

V. Inovované učebné osnovy

Školský dokument, v ktorom sa konkretizujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania v učebných predmetoch podľa schváleného učebného plánu. Tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Sú rozpracované do ročníkových výstupov. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Učebné osnovy jednotlivých predmetov tvoria vzdelávacie štandardy (učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet).

Učebné osnovy obsahujú:

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania.
2. Rozvíjajúce ciele, spôsobilosti, predmetové vychádzajú z kľúčových spôsobilostí.
3. Témy, prostredníctvom, ktorých rozvíjame kompetencie, obsah, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi.
4. Požiadavky na výstup.
5. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

6. Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod..
7. Hodnotenie predmetu.

Inovovaný školský vzdelávací program **Vzdelanie pre život** ISCED 1 a ISCED 2 na školský rok 2023-2024 bol prerokovaný a schválený na Pedagogickej rade v Základnej škole s materskou školou, A. Radlinského, Okružná 2062/25 dňa 31. 08. 2023.

Inovovaný školský vzdelávací program **Vzdelanie pre život** ISCED 1 a ISCED 2 na školský rok 2023-2024 bol prerokovaný Radou školy pri Základnej škole s materskou školou, A. Radlinského, Okružná 2062/25 dňa 24.10.2023.

Mgr. Tibor Koval, predseda rady školy

VI. Přílohy – inovované učebné osnovy